

แนวทางการขับเคลื่อนงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ - ๒๕๖๕

ค่านิยมองค์กรในงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีใจความตอนหนึ่งที่ว่า “... การจับผู้ร้ายนั้นไม่ถือเป็นความชอบ แต่เป็นการทำตามหน้าที่ให้ครบถ้วนเท่านั้น ... แต่จะเป็นความชอบก็ต่อเมื่อได้คุ้มครองป้องกันเหตุร้ายให้ชีวิตและทรัพย์สินของข้าแผ่นดิน (ประชาชน) ในท้องที่นั้นให้อยู่เย็นเป็นสุข ...”

ดังนั้น เพื่อเป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติงานในสายงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงกำหนดค่านิยมองค์กร (Core Values) เป็นกรอบแนวคิดหลักในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

๑.การบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement)

การปรากฏตัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจย่อมมีผลในการยับยั้งผู้ที่มีแนวโน้มจะก่ออาชญากรรม อันมาจากความเกรงกลัวในการถูกจับกุม ดังนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจต้องแต่งเครื่องแบบและรถสายตรวจควรมีลักษณะเด่นชัด มองเห็นได้ง่าย เพื่อเป็นการข่มขวัญยับยั้งอาชญากร และจะทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกอบอุ่น มีความเชื่อมั่นในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง ด้วยปรากฏว่ามีตำรวจอยู่ทั่วไปทุกแห่งหน

นอกจากการปรากฏกายของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจแล้ว การบังคับใช้กฎหมายกับประชาชนจะต้องเป็นไปด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว เสมอภาค และเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ ทั้งเพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา และสถานภาพทางสังคม

๒.มุ่งให้ความสำคัญกับการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดเหตุ (Prevention)

จากพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดังกล่าวข้างต้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงได้น้อมนำมาเป็นค่านิยมองค์กร ที่มุ่งให้ความสำคัญกับการป้องกันอาชญากรรม ไม่เกิดเหตุ ไม่เกิดความสูญเสีย ย่อมเป็นภาระหน้าที่อันดับแรก ซึ่งนอกจากการปรับปรุงระบบงานสายตรวจให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นแล้ว ข้าราชการตำรวจทุกพื้นที่ทุกตำแหน่ง ทุกหน้าที่ ต้องให้ความสำคัญ และร่วมแรง ร่วมใจทำหน้าที่ป้องกันอาชญากรรม

โดยให้ทุก สน./สภ. บก.น./ภ.จว. และ บชน./ภ.๑-๙ เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันอาชญากรรม ทั้งการบูรณาการกำลังจากทุกฝ่าย การแสวงหาความร่วมมือจากภาคประชาชน เอกชน หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนในการปฏิบัติงาน โดยดำเนินการเชิงรุก อย่างจริงจัง สม่าเสมอ และต่อเนื่อง

๓.ตำรวจคือประชาชนและประชาชนคือตำรวจ (People is the first Police)

ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง แสวงหาความร่วมมือจากประชาชน โดยมีจุดมุ่งหมายให้ประชาชน และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เพราะลำพังกำลังพลตำรวจ เมื่อเทียบกับจำนวนประชากร เป็นสัดส่วนที่เป็นข้อจำกัดประการหนึ่งในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้น ตำรวจจะต้องเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งกับประชาชน เกาะติดพื้นที่อย่างทั่วถึง และนำชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ร่วมกันแก้ไขต้นเหตุแห่งอาชญากรรม หรือความไม่เป็นระเบียบในชุมชน

๔.พร้อมปฏิบัติหน้าที่อยู่เสมอ (Readiness)

ในงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม การปฏิบัติหน้าที่ย่อมมีผลกระทบโดยตรงต่อสวัสดิภาพของพี่น้องประชาชน ดังนั้น ข้าราชการตำรวจต้องมีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่อยู่เสมอ ทั้งความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์

ยุทธโศภรณ์ เครื่องไม้เครื่องมือต่างๆ ยุทธวิธีตำรวจ และมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในกฎหมายที่ต้องปฏิบัติ และที่ขาดไม่ได้คือระดับการใช้กำลัง ซึ่งความพร้อมจะเกิดขึ้นไม่ได้ หากขาดการตรวจสอบ ฝึกฝน ทบทวน และศึกษา จึงเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นต้องให้ความสำคัญ กำหนดวงรอบการปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องเหล่านี้เป็นประจำ และต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดข้อผิดพลาด หรือเกิดความสูญเสียน้อยที่สุด

๕.คำนึงถึงภาพลักษณ์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (Image)

การปฏิบัติหน้าที่ในงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสัมผัสใกล้ชิดกับประชาชน ชุมชน และสังคม ดังนั้นข้าราชการตำรวจในสายงานนี้ จะต้องตระหนักเสมอว่า ตัวเรานั้นคือตัวแทนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ การปฏิบัติหน้าที่จึงต้องเป็นไปด้วยความกระตือรือร้น กิริยา วาจา สุภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน มีความอ่อนน้อมถ่อมตน บริการประชาชนดุจญาติมิตร มีความเห็นอกเห็นใจ และรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา คำนึงถึงวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี หลักคำสอนทางศาสนา สถานการณ์และสภาพแวดล้อมของแต่ละพื้นที่ ไม่คบหากับผู้มีอิทธิพล หรือผู้ที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด และยิ่งต้องช่วยปราบปรามกำจัดให้หมดสิ้นไป เพื่อร่วมกันสร้างภาพลักษณ์อันดีและความเชื่อมั่นของพี่น้องประชาชนที่มีต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๖.ให้ความสำคัญกับผู้เสียหาย โดยเฉพาะผู้ที่อ่อนแอ ด้อยโอกาส และนักท่องเที่ยวน (Injured Person)

ตระหนักเสมอว่าผู้เสียหายคือเหยื่อที่ได้รับผลกระทบจากการก่ออาชญากรรม และตำรวจเป็นผู้มีหน้าที่โดยตรงในการช่วยเหลือ แก้ไข และบรรเทาผลร้ายนั้น โดยการปฏิบัติหน้าที่จะต้องไม่มีส่วนหนึ่งส่วนใดมีการกระทำที่เป็นการซ้ำเติมผู้เสียหาย และควรให้ความช่วยเหลือกับเด็ก สตรี คนชรา ผู้พิการ หรือนักท่องเที่ยว เป็นกรณีพิเศษ เนื่องจากส่งผลกระทบต่อความรู้สึก และความเชื่อมั่นของประชาชนในสังคม มักเป็นที่สนใจของประชาชนและสื่อมวลชนเสมอ

องค์ประกอบสำคัญในงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

สำหรับการขับเคลื่อนงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ สำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ความสำคัญกับองค์ประกอบ ๕ ด้าน ได้แก่

๑.ระบบฐานข้อมูลและห้องปฏิบัติการสายตรวจ

๒.สายตรวจและระบบปฏิบัติการสายตรวจ

๓.ตำรวจชุมชนสัมพันธ์

๔.การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม

๕.การปราบปรามอาชญากรรมสำคัญตามนโยบายสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน

ซึ่งในการขับเคลื่อนงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่ผ่านมาของสำนักงานตำรวจชาตินั้น จะตรวจสอบผ่านการรายงานตามแบบรายงานที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (โดยสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ) กำหนดขึ้น และจะมีการประเมินผลผ่านการตรวจของเรตำรวจ โดยทุกขั้นตอนจะเป็นการดำเนินการในรูปของเอกสาร แต่สำหรับการขับเคลื่อนงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ นี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้นำเทคโนโลยี ซึ่งเป็นระบบปฏิบัติการที่ชื่อว่า Police 4.0 เข้ามาควบคุมการปฏิบัติในทุกงานและทุกขั้นตอนในงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

ตั้งแต่การกำหนดจุดตรวจบังคับ ในรูปแบบของ QR Code แทนการใช้สมุดจุดตรวจตู้แดงในรูปแบบเดิม ไปจนถึงการรายงานผล การเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติต่างๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ สามารถสืบค้นข้อมูลย้อนหลัง วิเคราะห์ข้อมูลจากสถิติที่แม่นยำ ครบถ้วน ถูกต้อง รวมทั้งสามารถรายงานผลการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจได้เป็นรายบุคคล อันเป็นประโยชน์ที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยรวมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติต่อไป โดยรายละเอียดที่สำคัญ จะได้อธิบายดังต่อไปนี้

๑.ระบบฐานข้อมูลและห้องปฏิบัติการสายตรวจ

ห้องปฏิบัติการสายตรวจ ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญขององค์ประกอบหนึ่งในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม โดยจะประกอบด้วยแผนผังแสดงสถิติข้อมูลต่างๆ ระบบปฏิบัติการ ระบบฐานข้อมูล ระบบการติดต่อสื่อสาร ระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด รวมทั้งแฟ้มรายงานผลการปฏิบัติในทุกๆ ด้าน นอกจากนี้จะต้องประกอบด้วยวัสดุ ครุภัณฑ์ต่างๆ ประกอบเข้าด้วยกันแล้ว องค์ประกอบสำคัญอีกองค์ประกอบหนึ่งคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำหน้าที่ธุรการ ที่จะคอยดูแลกองคาพยพเหล่านี้ให้เป็นระบบ ครบถ้วน สมบูรณ์เรียบร้อย โดยหัวหน้าสถานีตำรวจและหัวหน้างานป้องกันปราบปราม จะต้องคัดเลือกกำลังพลที่มีประสิทธิภาพ มีความรู้ความสามารถ เข้าใจในงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเป็นอย่างดี มีความรอบรู้เทคโนโลยีเหมาะสมกับงาน มารับผิดชอบงานด้านธุรการนี้โดยตรง เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และควรดูแลบำรุงขวัญ ให้ความสำคัญ ถึงสิทธิประโยชน์ต่างๆ ให้ครบถ้วน และจะต้องมอบหมายให้ สวป. และ/หรือ รอง สวป. เข้ามาเป็นหัวหน้า และ/หรือ รองหัวหน้า เพื่อรับผิดชอบโดยตรง

อีกทั้งต้องให้ความสำคัญกับระบบฐานข้อมูลที่ใช้ในงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ทั้งในระบบ CRIME และระบบ POLICE 4.0 ที่จะต้องคำนึงถึงตั้งแต่การป้อนข้อมูลนำเข้า ที่จะต้องมีความถูกต้อง แม่นยำ และเมื่อมีระบบฐานข้อมูลแล้ว ความสำคัญอีกประการหนึ่งคือการนำชุดข้อมูลดังกล่าวนั้นไปใช้ ต้องรู้จักการสืบค้น เพื่อใช้ประโยชน์จากข้อมูลในงานให้มากที่สุด โดยจะต้องให้ความสำคัญในการอบรมให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้เกี่ยวข้อง

ระบบฐานข้อมูลและห้องปฏิบัติการสายตรวจจะประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

๑.๑ องค์ประกอบบังคับ

๑.๑.๑ แผนผังแสดงสถิติเปรียบเทียบคดีอาญา ๔ กลุ่ม (เปรียบเทียบปีงบประมาณที่ผ่านมา กับปีงบประมาณปัจจุบัน)

๑.๑.๒ นาฬิกาอาชญากรรม

ให้จัดทำนาฬิกาอาชญากรรมขึ้น ๒ เรือน (เดือนปัจจุบันกับเดือนที่ผ่านมา) โดยทำประกอบกับแผนที่อาชญากรรม/แบ่งเขตตรวจ เพื่อจะได้ทราบถึงสถานภาพอาชญากรรมที่เกิดขึ้น ตามความเป็นจริง ซึ่งจะได้นำไปพิจารณาแนวโน้มการเกิดอาชญากรรม และวิเคราะห์สถานภาพอาชญากรรม สำหรับการวางแผนการตรวจต่อไป โดยให้จัดทำดังนี้

- ๑) กำหนดวงแหวนตามจำนวนของเขตตรวจ ให้เขตที่มีสถิติการเกิดคดีมากอยู่วงนอก เพื่อจะได้มีพื้นที่มากพอ แต่ละวงใช้สีต่างกัน โดยให้ตรงกันกับสีของเขตตรวจ
- ๒) กำหนดให้ช็กรีวงกลมด้านซ้ายเป็นช่วงเวลากลางคืน ใช้สีเข้ม และกร็วงกลมด้านขวาแทนช่วงเวลากลางวัน ใช้สีอ่อน
- ๓) ใช้หมุดสีแทนประเภทและจำนวนคดีที่เกิดขึ้น ๑ หมุด ต่อ ๑ คดี เช่น
 - คดีฆ่า ใช้หมุดสีแดง

- คดีทำร้ายร่างกาย ใช้หมุดสีเหลือง
- คดีปล้นทรัพย์ ใช้หมุดสีน้ำเงิน
- คดีชิงทรัพย์ ใช้หมุดสีเหลืองแก่
- คดีวิ่งราวทรัพย์ ใช้หมุดสีเขียวแก่
- คดีลักทรัพย์รถยนต์ ใช้หมุดสีดำ
- คดีลักทรัพย์จักรยานยนต์ ใช้หมุดสีเทา
- คดีลักทรัพย์อื่นๆ ใช้หมุดสีน้ำตาล

หรืออาจจะกำหนดเพิ่มเติมตามสถานภาพอาชญากรรมที่แตกต่างกันไปได้อีก เช่น ลักทรัพย์ในเคหสถาน หรือชิงทรัพย์รถแท็กซี่ เป็นต้น

- ๔) ให้ปักหมุดลงในนาฬิกาอาชญากรรมและแผนที่อาชญากรรม/แบ่งเขตตรวจ เพื่อเป็นสัญลักษณ์แทนประเภทคดี สถานที่ และเวลาเกิดเหตุ จำนวน ๑ หมุด ต่อ ๑ คดี เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์สถานภาพอาชญากรรมและปรับแผนการตรวจต่อไป
- ๕) หากคดีไหนจับกุมผู้ต้องหาได้แล้วให้ใช้สีขาวแต้มหรือทำสัญลักษณ์ที่หมุดอันนั้นเพื่อแสดงว่าจับกุมได้แล้ว
- ๖) เมื่อปักหมุดครบ ๑ เดือน ในนาฬิกาอาชญากรรมเรือนแรกแล้ว ให้เริ่มปักหมุดเดือนที่ ๒ ในนาฬิกาอาชญากรรมเรือนที่ ๒ จนครบเดือน แล้วจึงปลดหมุดข้อมูลอาชญากรรมของเดือนแรกออก เพื่อปักหมุดของเดือนที่ ๓ โดยให้จัดทำสลับกันเช่นนี้เรื่อยไป โดยลักษณะของหมุดแต่ละเดือนควรแตกต่างกัน
- ๗) นาฬิกาอาชญากรรมที่จัดแสดงในห้องปฏิบัติการสายตรวจต้องจัดทำให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และมีข้อมูลถูกต้องตรงกันกับนาฬิกาอาชญากรรมในระบบ Police 4.0

๑.๑.๓ แผนที่แสดงการแบ่งเขตตรวจ

๑.๑.๔ ระบบฐานข้อมูลท้องถิ่น

จะต้องดำเนินการสำรวจข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ได้แก่ ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม บุคคลที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม สถานที่ที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม ฯลฯ และกรอกข้อมูลให้ครบถ้วนผ่านระบบ CRIME

๑.๑.๕ รายงานการวิเคราะห์สถานภาพอาชญากรรม (ทุกสัปดาห์) ตามแบบที่กำหนดไว้ในระบบ Police 4.0

๑.๑.๖ รายงานผลการปฏิบัติของสายตรวจ (ทุกวัน) ตามแบบที่กำหนดไว้ในระบบ Police 4.0

๑.๑.๗ รายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการเชิงรุกที่สำคัญที่สนับสนุนระบบงานสายตรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม (แยกตามมาตรการ) ตามแบบที่กำหนดไว้ในระบบ Police 4.0

๑.๑.๘ รายงานข้อมูลอาชญากรรม (ทุกวัน) ตามแบบที่กำหนดไว้ในระบบ Police 4.0

๑.๑.๙ รายงานแผนผังกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV Map) พร้อมคำสั่งมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบแบ่งเขตพื้นที่ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ออกตรวจสอบพร้อมปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันทุกๆ ๒ เดือน โดยรายงานผ่านระบบ Police 4.0

๑.๑.๑๐ แผนผังแสดงจุดตรวจบังคับ และจุดตรวจอื่น โดยแยกประเภทให้ชัดเจน

๑.๑.๑๑ สรุปสถิติพร้อมข้อมูลรายละเอียดคดีแต่ละประเภท (รายเดือน) ตามแบบที่กำหนดในระบบ Police 4.0

๑.๑.๑๒ ศูนย์วิทยุ สน./สภ. ที่ประกอบด้วยอุปกรณ์สำคัญดังต่อไปนี้

- ๑) วิทยุที่สามารถใช้สื่อสารกับศูนย์วิทยุ บก.น./ภ.จว. และลูกข่ายได้ครอบคลุมทั้งพื้นที่
- ๒) วิทยุสำรอง
- ๓) แผนผังการติดต่อสื่อสาร
- ๔) โทรศัพท์ปกติ
- ๕) โทรศัพท์มือถือ
- ๖) ระบบคอมพิวเตอร์ที่รองรับระบบ Police 4.0 CRIME และ ระบบรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน Police I Lert U
- ๗) บันทึกการแจ้งวิทยุของเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกสายงาน

๑.๑.๑๓ รวบรวมกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง (ตร.) คู่มือ และแนวทางการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมไว้อย่างครบถ้วนเป็นระบบ ง่ายต่อการค้นหา มีข้อมูลเป็นปัจจุบันแยกเป็นรายปี (อย่างน้อย ๓ ปี)

๑.๒ องค์ประกอบแนะนำเพื่อพัฒนาไปสู่ศูนย์ปฏิบัติการและควบคุมสั่งการการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของสถานีตำรวจ (Command and Control Operations Center : CCOC)

๑.๒.๑ หน้าจอโทรทัศน์แสดงการเชื่อมโยงระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) ในพื้นที่ มาตรวจสอบ ณ CCOC โดยมีการจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ทำหน้าที่ตรวจสอบภาพและประสานการปฏิบัติกับเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายอื่นที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในพื้นที่ตลอดเวลา

๑.๒.๒ หน้าจอแสดงพิกัด (Location) ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่นที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในพื้นที่ โดยเชื่อมโยงจากระบบ Police 4.0 เพื่อประโยชน์ในการสื่อสาร และควบคุมสั่งการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒.๓ การปรับปรุงห้องปฏิบัติการสายตรวจให้เป็นรูปแบบของ CCOC ที่เจ้าหน้าที่พนักงานวิทยุ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจกล้องวงจรปิด หรือผู้บังคับบัญชา สามารถสื่อสาร สั่งการ และควบคุมการปฏิบัติไปพร้อมกับหน้าจอแผนที่ หรือแผนผัง ที่แสดงข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ในการควบคุม สั่งการ

๒.สายตรวจและระบบปฏิบัติการสายตรวจ

๒.๑ อำนาจหน้าที่ของหัวหน้างานป้องกันปราบปราม

เป็นหัวหน้าผู้ปฏิบัติงานป้องกันปราบปราม รับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผน อำนาจการ สั่งการ ควบคุม กำกับ ดูแล ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล ตลอดจนปฏิบัติงานในด้านงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เกี่ยวกับ

การกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา และตามพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญา งานคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ งานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งงานที่มีลักษณะเกี่ยวข้องหรือเป็นส่วนประกอบของงานนี้ในเขตพื้นที่ของสถานีตำรวจ เพื่อป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรมขึ้น โดยจำแนกออกเป็นงานต่างๆ ดังนี้

๒.๑.๑ งานถวายความปลอดภัยแด่องค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระบรมวงศานุวงศ์

๒.๑.๒ งานจัดทำแผนที่ ระบบข้อมูลอาชญากรรม รวมทั้งการจัดระบบข้อมูลเป้าหมายที่อาจเกิดอาชญากรรม และระบบข้อมูลทางสังคมที่เป็นประโยชน์ต่อการป้องกัน ระวัง ปรามปรามอาชญากรรม

๒.๑.๓ งานควบคุมผู้ต้องหาและผู้ถูกกักขัง

๒.๑.๔ งานควบคุมศูนย์วิทยุหรือการรับ-ส่งวิทยุของสถานีตำรวจ

๒.๑.๕ งานจัดตั้งจุดรับแจ้งเหตุ จุดตรวจ จุดสกัด และกำหนดมาตรการต่างๆ ในการป้องกันปรามปรามอาชญากรรม

๒.๑.๖ งานสายตรวจและจัดระบบปฏิบัติการสายตรวจ

๒.๑.๗ งานควบคุมแหล่งอบายมุขและจัดระเบียบสังคม

๒.๑.๘ งานปรามปรามการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา และพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญา

๒.๑.๙ งานปรามปรามผู้มีอิทธิพลและมือปืนรับจ้าง

๒.๑.๑๐ งานพิทักษ์เด็ก เยาวชน และสตรี

๒.๑.๑๑ งานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๒.๑.๑๒ งานคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ (กต.ตร.) ระดับสถานีตำรวจ

๒.๑.๑๓ งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เพื่อแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ประชาชน ตลอดจนการสร้างเครือข่ายการป้องกันปรามปรามอาชญากรรมในชุมชนและทุกภาคส่วนของสังคมในเขตพื้นที่ของสถานีตำรวจ

๒.๑.๑๔ งานฝึกอบรมข้าราชการตำรวจ เจ้าหน้าที่รัฐ อาสาสมัคร และเครือข่ายภาคเอกชนหรือประชาชนอื่น ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปรามปรามอาชญากรรมและสนับสนุนกิจการของตำรวจ

๒.๑.๑๕ งานพัฒนากำลังพล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี เพื่อใช้ในการป้องกันปรามปรามอาชญากรรม

๒.๑.๑๖ งานตรวจสอบ ประเมินผล และพัฒนาการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน และโครงการต่างๆ ในการป้องกันปรามปรามอาชญากรรม

๒.๑.๑๗ งานการข่าว

๒.๑.๑๘ งานควบคุมความสงบเรียบร้อยกรณีมีเหตุพิเศษต่างๆ ในพื้นที่

๒.๑.๑๙ งานควบคุม ตรวจสอบ ให้คำปรึกษา แนะนำ และปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน ความประพฤติ และระเบียบวินัยของข้าราชการตำรวจ

๒.๑.๒๐ งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม หรือตามที่อยู่บังคับบัญชา มอบหมาย

๒.๒ อำนาจหน้าที่ของสารวัตรป้องกันปราบปราม (กรณีมีรองผู้กำกับการป้องกันปราบปรามเป็นหัวหน้างานป้องกันปราบปราม)

๒.๒.๑ งานตามที่หัวหน้างานป้องกันปราบปรามมอบหมาย

๒.๒.๒ เป็นผู้ช่วยหัวหน้างานป้องกันปราบปรามในงานตามข้อ ๒.๑.๑ - ๒.๑.๒๐ ที่กำหนดไว้ในอำนาจหน้าที่ของหัวหน้างานป้องกันปราบปราม

๒.๓ แนวทางการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้ สวป.

สำหรับ สน./สภ. ที่มี สวป. มากกว่า ๑ นาย ให้ รอง ผกก.ป. จัด สวป. ทำหน้าที่เวรอำนวยความสะดวก ป.สน./สภ. วันละ ๑ นาย ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันไป โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก ควบคุม สั่งการ การปฏิบัติในงานป้องกันปราบปรามทุกหน่วยงานในรอบวัน และต้องมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในองค์ประกอบสำคัญในงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทั้ง ๕ ด้าน ให้ สวป.แต่ละนายรับผิดชอบเป็นหัวหน้างานในแต่ละด้านโดยตรง เพื่อให้การขับเคลื่อนงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของสถานีตำรวจประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๒.๔ คุณลักษณะที่ดีของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

๒.๔.๑ มีช่วงอายุที่เหมาะสมต่อการทำงาน คือช่วงอายุ ๑๘ - ๔๕ ปี ถือเป็นช่วงที่เป็นคนหนุ่มสาวที่มีความแข็งแรง คล่องแคล่ว มีความมุ่งมั่น และแรงขับในการทำงานมากกว่าคนสูงอายุ

๒.๔.๒ มีสภาพร่างกายที่แข็งแรง มีสภาพจิตใจที่เข้มแข็ง สมบูรณ์พร้อมทั้งกายและใจ เนื่องจากต้องเผชิญกับภารกิจที่มีความยากลำบาก ใช้เวลาในการปฏิบัติภารกิจในพื้นที่เป็นเวลานาน มีหน้าที่หรือภารกิจหลากหลาย ทั้งตรวจจุดตรวจ จุดเสี่ยง การระงับเหตุ การพบปะประชาชน และต้องมีความอดทนอดกลั้นสูงกว่าคนทั่วไป

๒.๔.๓ มีความรู้ความชำนาญในตัวบทกฎหมายและยุทธวิธีตำรวจ เพราะภารกิจการตรวจตรา ตรวจค้น การปิดล้อม จับกุม บุคคล ยานพาหนะ หรือสถานที่ ล้วนต้องมีความรู้ทั้งสองส่วนดังกล่าวข้างต้นอย่างถ่องแท้ มิเช่นนั้นอาจเกิดความสูญเสียทั้งต่อตนเอง เพื่อนร่วมงาน หรือประชาชนได้

๒.๔.๔ มีกิริยาอาการที่สุภาพ อ่อนน้อม มีมนุษยสัมพันธ์ดี และมีทักษะในการสื่อสารทำความเข้าใจกับประชาชนได้เป็นอย่างดี

๒.๔.๕ มีระเบียบวินัยสูงและยึดอุดมคติตำรวจเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน เพราะการทำงานของสายตรวจจะมีการใช้คำบอก คำออกคำสั่ง ข้อสั่งการ และการดำรงการติดต่อสื่อสารตลอดเวลา ซึ่งผู้ปฏิบัติต้องมีความพร้อมในการรับคำสั่ง ตรงต่อเวลา นำคำสั่งไปปฏิบัติ และรายงานผลการปฏิบัติให้ครบถ้วน

๒.๔.๖ มีคุณธรรมและจริยธรรม ทำงานอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจเป็นผู้ที่ต้องเข้าไปอยู่ตรงกลางระหว่างข้อพิพาทของประชาชน หรือเป็นผู้แทนของรัฐในการบังคับใช้กฎหมายกับประชาชน

๒.๔.๗ มีทักษะในการทำงานเป็นทีมและสามารถสร้างมิตรภาพทำงานร่วมกับประชาชนได้เป็นอย่างดี เพราะเริ่มต้นการปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจต้องมีคู่ตรวจ ไม่โดดเดี่ยวในการตรวจ มีชุดปฏิบัติการ ทำงาน

กันเป็นทีม และต้องสามารถสร้างมิตรภาพ ความศรัทธาให้กับประชาชน เพื่อดึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

๒.๔.๘ มีความเอาใจใส่ฝึกฝน ชักซ้อม ทบทวน และแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ทั้งการใช้อาวุธ ยุทโธปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ ยุทธวิธีตำรวจ แผนเผชิญเหตุ รวมทั้งตัวบทกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพื่อให้เกิดความพร้อมและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติ

๒.๔.๙ มีความสามารถในการถ่ายทอดองค์ความรู้ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมให้กับเพื่อนตำรวจหรือประชาชนได้เป็นอย่างดี (เป็นครูที่ดี)

๒.๔.๑๐ มีความรู้เท่าทันเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อนำหรือใช้เทคโนโลยีมาช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

๒.๕ ประเภทของสายตรวจ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดประเภทสายตรวจ พร้อมทั้งคุณลักษณะของสายตรวจแต่ละประเภท เพื่อให้แต่ละสถานีตำรวจ กองบังคับการ หรือตำรวจภูธรจังหวัด สามารถบริหารจัดการสายตรวจได้อย่างเหมาะสมกับสภาพการณ์ของแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกัน ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจทุกประเภทจะต้องแต่งเครื่องแบบในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด โดยมีสายตรวจประเภทต่างๆ ดังนี้

๒.๕.๑ สายตรวจจรยนต์

สายตรวจจรยนต์เป็นสายตรวจที่มีความสำคัญมาก สามารถตรวจตราพื้นที่ได้กว้างไกลกว่าสายตรวจประเภทอื่น โดยไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับสภาพดินฟ้าอากาศ ทั้งยังสามารถติดตั้งอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้สนับสนุนภารกิจของสายตรวจได้ครบถ้วนเป็นอย่างดี สามารถใช้ในการกวดขันจับคนร้ายได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความปลอดภัยสูง โดยมีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

- ๑) กรณีมีจรยนต์ จำนวน ๑ คัน ต้องกำหนดให้เป็นพาหนะของหัวหน้าสายตรวจ และประกอบด้วยพลขับ จำนวน ๑ นาย เป็นคู่ตรวจ หากมีกำลังพลเพียงพอควรจัดเป็นพลประจำรถอีก ๑ นาย
- ๒) มีสัญญาณไฟวับวาบบนหลังคารยนต์ และมีเครื่องกระจายเสียงประจำจรยนต์
- ๓) มีวิทยุสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการรับ-ส่ง สามารถติดต่อสื่อสารกับศูนย์วิทยุได้ตลอดเวลา
- ๔) มีกล้องติดหน้ารถ เพื่อบันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ตลอดเวลา
- ๕) มีอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการรักษาสถานที่เกิดเหตุ การให้บริการประชาชน และการระงับเหตุไว้พร้อมสรรพ ได้แก่ ถังดับเพลิง เครื่องเป่าเสียง เชือกกันที่เกิดเหตุ (Police Line) สีสเปรย์ ถูทราย อุปกรณ์จับสัตว์เลื้อยคลาน ยางจรยนต์ ไม้ง่าม ขอบเกี่ยว โล่ และกระบอง เป็นต้น

๒.๕.๒ สายตรวจรถจักรยานยนต์

สายตรวจรถจักรยานยนต์ เป็นสายตรวจที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ในเขตเมืองและชุมชน เพราะสามารถไประงับเหตุตามตรอกซอกซอย และไปในพื้นที่แคบๆ ได้อย่างคล่องตัวและรวดเร็ว โดยมีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

- ๑) สายตรวจรถจักรยานยนต์ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ จำนวน ๒ นาย เป็นคู่ตรวจด้วยกันเสมอ
- ๒) มีสัญญาณไฟบีบวับ
- ๓) มีกำบังลมที่มีข้อความ “สายตรวจ สน./สภ. ... พร้อมรหัสประจำเขตตรวจ”

๒.๕.๓ สายตรวจจักรยาน

สายตรวจจักรยานเหมาะสำหรับพื้นที่ที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ตรวจ แต่มีพื้นที่มากกว่าที่จะใช้การเดินเท้า เช่น พื้นที่จัดการประชุมขนาดใหญ่ การจัดงานแสดงสินค้า นิทรรศการ ตลาดนัด สวนสาธารณะ หรือหมู่บ้านจัดสรร เป็นต้น มีข้อดีคือ ประหยัดเชื้อเพลิง และไม่ส่งเสียงดัง มีความคล่องตัว สามารถหยุดประชาสัมพันธ์ประชาชนได้ดี เคลื่อนย้ายสะดวก

๒.๕.๔ สายตรวจเดินเท้า

สายตรวจเดินเท้า ถือเป็นประเภทสายตรวจที่มีความจำเป็นและเหมาะสมกับย่านศูนย์การค้า ธุรกิจสถานีส่ง ตลาดนัด แหล่งท่องเที่ยว แหล่งชุมชน ที่มีประชาชนอาศัยอยู่รวมกันอย่างหนาแน่น และมีสถานภาพอาชญากรรมสูงในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งการจัดสายตรวจเดินเท้านั้น จะก่อให้เกิดประโยชน์ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม สร้างความใกล้ชิด ความอบอุ่นใจให้กับประชาชนที่พบเห็น พร้อมให้ความช่วยเหลือและแนะนำ ตลอดจนบริการประชาชนได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังสามารถประชาสัมพันธ์ และแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน ในพื้นที่เป้าหมายได้เป็นอย่างดี โดยมีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

- ๑) สายตรวจเดินเท้า ๑ สาย ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ จำนวน ๒ นาย
- ๒) กำหนดเขตพื้นที่และความรับผิดชอบชัดเจน
- ๓) กำหนดห้วงเวลาการปฏิบัติหน้าที่และการตรวจให้เหมาะสมกับพื้นที่เป้าหมาย

๒.๕.๕ สายตรวจทางเรือ

สายตรวจทางเรือ เหมาะสำหรับพื้นที่ที่มีแม่น้ำลำคลอง และพื้นที่ติดกับชายทะเล และไม่สามารถใช้สายตรวจประเภทอื่นได้ จึงมีความจำเป็นต้องใช้เรือแทนพาหนะอื่น เพื่อตรวจตราป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในลำน้ำและชายฝั่ง เช่นเดียวกับพื้นที่ที่มีถนนหนทาง และยังสามารถให้บริการประชาชนได้อีกด้วย เช่น กรณีอุบัติเหตุทางน้ำต่างๆ หรือช่วยเหลือประชาชนยามเกิดอุทกภัย โดยมีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

- ๑) เรือที่ใช้ประจำการจะต้องเป็นเรือที่มีความมั่นคงระหว่างลอยลำอยู่ในน้ำได้เป็นอย่างดี
- ๒) มีเสื้อชูชีพเพียงพอสำหรับผู้ปฏิบัติงานและผู้โดยสาร
- ๓) กรณีเป็นเรือยนต์ควรต้องมีไฟสปอตไลท์ ไม้พายสำรอง วิทยุสื่อสาร และอุปกรณ์กระจายเสียง โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจผู้ขับจะต้องได้รับอนุญาตใบเรือท้าย

๒.๕.๖ สายตรวจสุนัขตำรวจ

สำหรับหน่วยสนับสนุนการปฏิบัติ เช่น กองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ กองบัญชาการตำรวจนครบาล จะมีกองกำกับการสุนัขตำรวจ เป็นหน่วยงานในสังกัด ซึ่งสามารถใช้สุนัขตำรวจ ประกอบกับผู้บังคับ ออกตรวจตราในสถานที่ที่เหมาะสมและมีความจำเป็น ได้แก่ เขตพระราชฐาน สวนสาธารณะ พื้นที่จัดแสดงสินค้าหรือจัดการประชุมสัมมนาขนาดใหญ่ โดยมีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

- ๑) สายตรวจสุนัขตำรวจ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ผู้บังคับสุนัข จำนวน ๑ นาย คู่ตรวจ จำนวน ๑ นาย และสุนัขตำรวจ จำนวน ๑ ตัว
- ๒) กำหนดห้วงเวลาการปฏิบัติให้เหมาะสมกับความสามารถของสุนัขตำรวจ และสภาพพื้นที่ ภูมิอากาศ โดยระยะเวลาที่เหมาะสมที่สุดไม่ควรเกิน ๔ ชั่วโมง หากจำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่เกินกว่า ๔ ชั่วโมง อัตราการพักของสุนัขตำรวจจะเพิ่มมากขึ้น

๒.๕.๗ สายตรวจตำรวจม้า

เช่นเดียวกับกองกำกับการสุนัขตำรวจ กองกำกับการม้าตำรวจ ก็เป็นหน่วยงานในสังกัดของกองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ กองบัญชาการตำรวจนครบาล ซึ่งภารกิจที่นอกเหนือจากการถวายอารักขาและเทิดพระเกียรติแล้ว ยังสามารถให้การสนับสนุนจัดสายตรวจตำรวจม้า ออกตรวจตราตามสถานที่ต่างๆ เช่น เขตพระราชฐาน พระตำหนัก สวนสาธารณะต่างๆ เป็นต้น นอกจากจะช่วยในการป้องกันอาชญากรรม ยังสามารถสร้างความใกล้ชิดและอบอุ่นใจให้แก่ประชาชนผู้พบเห็น สามารถให้ความช่วยเหลือ แนะนำประชาชนในบริเวณใกล้เคียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งข้อจำกัดจะมีลักษณะคล้ายคลึงกับสายตรวจสุนัขตำรวจ ซึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถของม้า สภาพพื้นที่ และภูมิอากาศ

๒.๕.๘ สายตรวจยามจุด ตูยาม จุดรับแจ้งเหตุ หรือจุดสกัดจับ

ตูยาม จุดรับแจ้งเหตุ หรือจุดสกัดจับ เป็นวิธีการหนึ่งที่น่าสนใจเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม นอกจากนี้ยังเป็นการให้บริการประชาชนที่อยู่ห่างไกลจากสถานีตำรวจ ซึ่งการพัฒนาตูยามตำรวจได้รับอิทธิพลมาจาก ตูยามตำรวจญี่ปุ่น หรือ โคบัง (KOBAN) จนกระทั่งปัจจุบันได้พัฒนาไปสู่สถานีตำรวจย่อย หรือสถานีตำรวจชุมชน (Community Police Box) เช่น สถานีตำรวจย่อยสยามสแควร์ ในพื้นที่ของสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน เป็นต้น

ยามจุด คือ การจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ประจำบริเวณ หรือประจำสถานที่ เพื่อรักษาการณ์ ซึ่งมีผลในด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และการให้บริการประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- ๑) เพื่อให้ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ประจำจุดที่กำหนด โดยมีพื้นที่รับผิดชอบในเขตจำกัด เช่น ยามจุดธนาคาร ยามจุดสถานีขนส่ง ยามจุดหมู่บ้านจัดสรร ยามจุดชุมชนแออัด ฯลฯ
- ๒) เพื่อให้บริการและรับแจ้งเหตุ เช่น จุดรับแจ้งเหตุ ๒๔ ชั่วโมง
- ๓) เพื่อสกัดจับกุมคนร้าย ณ จุดสกัดตามสี่แยกต่างๆ
- ๔) เพื่ออำนวยความสะดวก และบริการประชาชนในสถานที่ต่างๆ

คุณลักษณะที่สำคัญของตูยาม จุดรับแจ้งเหตุ หรือจุดสกัดจับ มีดังต่อไปนี้

- ๑) ควรตั้งอยู่ในย่านชุมชนที่มีประชาชนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น มีความเสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรม และสถานที่ตั้งตูยามนั้น นอกจากประชาชนต้องมองเห็นได้เด่นชัด เข้าออกได้สะดวกแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจประจำตูยามก็ต้องสังเกตการณ์โดยรอบ

ได้อย่างชัดเจนเช่นกัน สำหรับจุดสกัดจับ ควรตั้งอยู่ตามถนนใหญ่ ปากซอยทะเลได้ หรือจุดเชื่อมต่อระหว่างพื้นที่ ซึ่งมักจะเป็นเส้นทางหลบหนีของคนร้าย

- ๒) กำหนดขอบเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบชัดเจน และมีข้อมูลท้องถิ่นในเขตพื้นที่รับผิดชอบครบถ้วน
- ๓) มีเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ประจำการอย่างน้อย ๒ นาย ตลอด ๒๔ ชั่วโมง
- ๔) มีวิทยุสื่อสารที่สามารถรับ-ส่ง สื่อสารกับศูนย์วิทยุได้ตลอดเวลา พร้อมสมุดบันทึกการติดต่อสื่อสาร
- ๕) มีอุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วน ได้แก่ สมุดประจำวัน ถังดับเพลิง และ เชือกกันสถานที่เกิดเหตุ
- ๖) ติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างและสัญญาณไฟวับวาบ เพื่อสามารถมองเห็นได้เด่นชัดในเวลา กลางคืน และมีผลในการป้องกันอาชญากรรม
- ๗) มียานพาหนะที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจะปฏิบัติหน้าที่ได้ทันที

สำหรับขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ การให้บริการประชาชน ข้อห้ามมิให้ปฏิบัติ การตรวจตราควบคุม การประสานงานระหว่างกัน ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีที่ได้กล่าวถึงหน้าที่และการปฏิบัติของตำรวจ ประจำดูยามไว้ในข้อ ๖ - ๑๑ มายึดถือเป็นแนวปฏิบัติโดยอนุโลม

๒.๕.๙ สายตรวจชุมชน/ตำบล

สายตรวจชุมชนมีประวัติความเป็นมาจากเดิมกรมตำรวจในขณะนั้น ได้อนุมัติให้ดำเนินการตาม โครงการตำรวจชุมชน เมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๑ โดยอนุมัติให้จัดตั้ง “สถานีตำรวจประจำตำบล (ตชต.)” จำนวน ๓๐๐ แห่ง ในพื้นที่ ตำรวจภูธรทั่วประเทศ และในปี พ.ศ.๒๕๔๒ กรมตำรวจได้อนุมัติให้จัดตั้งสถานีตำรวจชุมชนเพิ่มเติมอีกจำนวน ๓๐๐ แห่ง และให้ดำเนินการทั้งประเทศ รวมทั้งในพื้นที่ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล ที่มีความพร้อมในการจัดตั้งด้วย โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเน้นในการ สร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนเป็นหลัก ซึ่งการปฏิบัติที่สำคัญนั้นให้คัดเลือกประชาชนในพื้นที่เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ภายใต้การควบคุมดูแลของ คณะกรรมการที่กำหนด ซึ่งต่อมาสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้พิจารณาแล้วเห็นว่า “โครงการตำรวจชุมชน” เป็นโครงการที่มี ประโยชน์หลายประการ คือ

- ๑) เป็นการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนมากขึ้น โดยไม่เน้นผลการ จับกุม
- ๒) เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการข่าว และการให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง
- ๓) ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกอบอุ่นใจที่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจคอยดูแล และให้ความช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด
- ๔) สามารถแก้ปัญหาของชุมชน และพัฒนาสภาพทางสังคมของชุมชน โดยร่วมกับ คณะกรรมการชุมชน/หมู่บ้าน/ตำบล หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ในการจัดระเบียบ

ชุมชน ช่วยพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น และยังช่วยกำจัดความเสื่อมโทรมทางสังคมในชุมชน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

สำหรับสถานีตำรวจชุมชน/ตำบล ที่มีสายตรวจชุมชน/ตำบล ประจำการปฏิบัติหน้าที่นั้นจะต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

- ๑) มีความพร้อมในการจัดตั้งสถานีตำรวจชุมชน/ตำบล โดยได้รับการสนับสนุนจากภาคประชาชน หรือภาคเอกชนในชุมชน ในด้านอาคารสถานที่ทำการ รวมทั้งอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องมือที่จำเป็น เช่น โต๊ะ เก้าอี้ รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ที่ใช้ในการตรวจพื้นที่ เป็นต้น
- ๒) ได้รับอนุมัติการจัดตั้งสถานีตำรวจชุมชน/ตำบล จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- ๓) มีเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจประจำสถานีตำรวจชุมชน/ตำบล อย่างน้อยสถานีละ ๒ นาย
- ๔) คัดเลือกประชาชนในชุมชนเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน ไม่น้อยกว่า ๑๐ นาย ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน จัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้ ข้อกฎหมาย ระเบียบ วิธี และขอบเขตการปฏิบัติให้ครบถ้วน และในการปฏิบัติหน้าที่ให้แต่งเครื่องแบบตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด

๒.๕.๑๐ สายตรวจประเภทอื่น

ในการพิจารณาจัดสายตรวจประเภทอื่นนั้น ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหารงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทุกระดับ ซึ่งควรพิจารณาจากปัจจัยต่างๆ อาทิ เช่น สถานภาพอาชญากรรมที่มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น หรือการปฏิบัติการเชิงรุก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่ ซึ่งรูปแบบการจัดสายตรวจประเภทอื่นที่หน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติเคยปฏิบัติกันมา มีหลายรูปแบบ เช่น การจัดชุดจุดจู่โจม หรือชุดเคลื่อนที่เร็ว ซึ่งมีลักษณะเป็นชุดปฏิบัติการ ออกปราบปรามจับกุมการกระทำความผิดที่เป็นนโยบายสำคัญ เช่น การจับกุมยาเสพติด บ่อนการพนัน ฯลฯ หรือการป้องกันเหตุที่กระทบต่อความผาสุกในชีวิตประจำวันของประชาชน เช่น การจัดชุดเคลื่อนที่เร็ว ออกป้องกันเหตุวังเวงราวทรัพย์ หรือเหตุชิงทรัพย์ ฯลฯ หรือแม้กระทั่งการจัดสายตรวจทางอากาศ โดยใช้อากาศยานไร้คนขับ (Drone) เพื่อเพิ่มสมรรถนะการตรวจการณ์จากมุมสูง เป็นต้น ซึ่งคุณลักษณะที่สำคัญในการจัดสายตรวจประเภทอื่น คือ

- ๑) มีคำสั่งจากหัวหน้าหน่วยแต่งตั้งชุดปฏิบัติการ กำหนดอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน
- ๒) มอบหมายข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร เป็นหัวหน้าชุด ควบคุมการปฏิบัติ และมีกำลังพลที่มีความพร้อม มีคุณสมบัติตรงต่อภารกิจ ประกอบเป็นชุดปฏิบัติการที่เพียงพอ เหมาะสมต่อภารกิจที่ได้รับมอบหมาย
- ๓) จัดหาอุปกรณ์ อาวุธ ยุทโธปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ ให้เพียงพอ เหมาะสมกับภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

๒.๖ อุปกรณ์บังคับของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

๒.๖.๑ อาวุธปืน พร้อมกระสุนสำรอง หรือซองกระสุนสำรอง ที่บรรจุกระสุนสำรองไว้อย่างน้อย
จำนวน ๑๐ นัด

๒.๖.๒ กุญแจมือ

๒.๖.๓ วิทยุสื่อสาร พร้อมหูฟัง

๒.๖.๔ ไฟฉาย

๒.๖.๕ เสื้อกันฝน

๒.๖.๖ หมวกนิรภัย พร้อมกล้องติดหมวก

๒.๖.๗ เสื้อสะท้อนแสง

๒.๖.๘ เสื้อเกราะกันกระสุน

๒.๖.๙ สมุดพก

๒.๖.๑๐ โทรศัพท์มือถือที่ใช้ระบบปฏิบัติการ Android หรือ iOS พร้อมแบตเตอรี่สำรอง

อุปกรณ์แนะนำ ได้แก่ อุปกรณ์ที่สนับสนุนระดับการใช้กำลังจากเบาไปหนัก เช่น กระบองยึดหดได้ (ดีว) สเปรย์พริกไทย หรือปืนฉีดไฟฟ้า หรือถุงมือยาง หน้ากากอนามัย อุปกรณ์ปฐมพยาบาล หรือกล้องส่องทางไกล เป็นต้น

๒.๗ การแบ่งเขตตรวจและการจัดสายตรวจ

๒.๗.๑ การแบ่งเขตตรวจ

การแบ่งเขตตรวจในพื้นที่รับผิดชอบของแต่ละสถานีตำรวจ ให้คำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ดังนี้

- ๑) ต้องคำนึงถึงข้อมูลท้องถิ่นว่าเป็นพื้นที่แบบใด เป็นย่านธุรกิจการค้า ที่พักอาศัย ย่านเกษตรกรรม หรืออุตสาหกรรม รวมถึงความหนาแน่นกับประชากร และต้องพิจารณาถึงความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการตอบสนองและไปถึงที่เกิดเหตุ เช่น พื้นที่ย่านธุรกิจการค้า มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น ควรแบ่งพื้นที่เขตตรวจให้สามารถไปถึงที่เกิดเหตุได้ภายในเวลา ๓ - ๕ นาที หรือพื้นที่ย่านเกษตรกรรม มีประชาชนพักอาศัยบางตา พื้นที่เขตตรวจอาจจะกว้างกว่า และกำหนดเวลาไปถึงที่เกิดเหตุไม่เกิน ๒๐ นาที
- ๒) ต้องไม่ลดจำนวนเขตตรวจตามจำนวนกำลังพลเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่มีอยู่ เพราะจะทำให้การบริหารจัดการไม่เป็นระบบ ขาดความสมบูรณ์ในการวิเคราะห์เชิงพื้นที่และสถิติ หากกำลังพลลดลง ให้ใช้การควบเขตตรวจแทน

๒.๗.๒ รูปแบบการจัดสายตรวจ

- ๑) ชุดปฏิบัติการสายตรวจ แต่ละชุดปฏิบัติการ จะต้องประกอบด้วย หัวหน้าสายตรวจ (ข้าราชการตำรวจระดับ รอง สว. แต่ถ้ากำลังพลขาดแคลนสามารถมอบหมายให้ข้าราชการตำรวจยศ ด.ต. ทำหน้าที่แทนได้) พร้อมพลขับ ทำหน้าที่สายตรวจจรดยนต์ และเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ทำหน้าที่สายตรวจรถจักรยานยนต์ เป็นองค์ประกอบพื้นฐาน โดยหัวหน้าสายตรวจมีหน้าที่ควบคุมการปฏิบัติของสายตรวจทุกประเภท ณ

ช่วงเวลานั้นๆ ส่วนจะจัดจำนวน ๒ ชุด ๓ ชุด หรือ ๔ ชุดปฏิบัติการนั้น ขึ้นอยู่กับ
สภาพกำลังพล และจำนวนเขตตรวจ

- ๒) ระยะเวลาในการตรวจ ผลัดละ ๘ ชั่วโมง
 - ผลัดที่ ๑ เวลา ๐๐.๐๑ - ๐๘.๐๐ น. (ผลัดดึก)
 - ผลัดที่ ๒ เวลา ๐๘.๐๑ - ๑๖.๐๐ น. (ผลัดเช้า)
 - ผลัดที่ ๓ เวลา ๑๖.๐๑ - ๒๔.๐๐ น. (ผลัดเย็น)
- ๓) การเปลี่ยนผลัด แต่ละสถานีตำรวจสามารถเลือกรูปแบบการเปลี่ยนผลัดทั้งแบบ ๒ วัน/๓วัน/๔ วัน (เข้าเวรแต่ละผลัด ๒, ๓ หรือ ๔ วัน จึงจะเปลี่ยนผลัด) แต่ต้องคำนึงถึง
จำนวนกำลังพล วันพัก และประสิทธิภาพโดยรวมเป็นสำคัญ
- ๔) การเปลี่ยนเขตตรวจ ให้สายตรวจแต่ละสาย ปฏิบัติหน้าที่ครบทั้ง ๓ ผลัด จึงจะเปลี่ยน
เขตตรวจ เช่น ผลัดละ ๒ วัน ก็ต้องเข้าผลัดดึก ๒ ครั้ง ผลัดเช้า ๒ ครั้ง และผลัดเย็น ๒
ครั้ง แล้วพัก ๒ วัน จึงจะเปลี่ยนเขตตรวจในวงรอบการปฏิบัติหน้าที่ถัดไป
- ๕) เมื่อจัดชุดปฏิบัติการสายตรวจแล้ว หากใน ๑ ชุดปฏิบัติการ มีสายตรวจ
รถจักรยานยนต์ ไม่เกิน ๒ สาย ห้ามสถานีตำรวจนั้นจัดเป็น ๔ ชุดปฏิบัติการโดย
เด็ดขาด
- ๖) หากไม่สามารถจัดรูปแบบการจัดสายตรวจตามแนวทางข้างต้นได้ สามารถปรับเปลี่ยน
ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจผู้ปฏิบัติ
ระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ และระยะเวลาพัก โดยยึดวงรอบการปฏิบัติที่รอบละ ๘
ชั่วโมงเป็นสำคัญ เช่น หากสถานีตำรวจใดจัดสายตรวจผลัดละ ๒๔ ชั่วโมง ก็ให้สาย
ตรวจในผลัดนั้นๆ ปฏิบัติหน้าที่ตามวงรอบเช่นเดียวกับข้อ ๒) กล่าวคือ ในแต่ละ ๘
ชั่วโมง ต้องตรวจจุดตรวจบังคับ ๒ ครั้ง ดังนั้น ใน ๒๔ ชั่วโมง ก็ต้องตรวจจุดตรวจบังคับ
ในช่วงผลัดดึก เช้า และเย็น รวม ๖ ครั้ง เป็นต้น

๒.๘ หน้าที่ของสายตรวจ

๒.๘.๑ ก่อนออกตรวจ

หัวหน้าสายตรวจ

- ๑) อบรมปล่อยแถวเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจทุกประเภท ก่อนเวลาปฏิบัติหน้าที่ ๓๐
นาที โดยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจทุกคน ลงทะเบียนปฏิบัติหน้าที่ พร้อมรหัสสาย
ตรวจ ผ่านแอปพลิเคชัน Police 4.0
- ๒) ตรวจจำนวนและความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งการแต่งกาย อุปกรณ์บังคับ และ
ยานพาหนะ
- ๓) มอบหมายภารกิจตามแผนการตรวจ นโยบายของผู้บังคับบัญชา หรือภารกิจพิเศษ
เช่น ภารกิจถวายความปลอดภัยฯ หรือกรณีเกิดเหตุพิเศษในพื้นที่ อาทิ เหตุเพลิงไหม้
 เป็นต้น

- ๔) ตรวจสอบข้อมูลอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในรอบวันที่ผ่านมาในระบบ Police 4.0 แล้วชี้แจงให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจได้รับทราบ
- ๕) ฝึกทบทวนยุทธวิธีตำรวจ
- ๖) ตรวจสอบความพร้อมของเจ้าหน้าที่สับเวรและร่วมกันตรวจห้องควบคุม
- ๗) บันทึกการอบรมปล่อยแถวสายตรวจ ตามคำสั่ง ตร.ที่ ๐๖๐๑(ปป)/๓๘๔ ลง ๙ ก.ค. ๒๕๔๐ พร้อมข้อกำชับ สั่งการต่างๆ ผ่านระบบ Police 4.0
- ๘) แจ้งความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ไปยังศูนย์วิทยุของ บก.น./ภ.จว.
- ๙) ตรวจสอบความพร้อมของพนักงานวิทยุ ห้องวิทยุ หรือศูนย์ควบคุมสั่งการว่าประสิทธิภาพของระบบและอุปกรณ์ต่างๆ พร้อมใช้งานหรือไม่

เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

- ๑) แต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ ตรวจสอบความพร้อมของอุปกรณ์บังคับของตนเอง
- ๒) ตรวจสอบความพร้อม เต็มน้ำมัน และทำความสะอาดยานพาหนะ
- ๓) ลงทะเบียนปฏิบัติหน้าที่ พร้อมรหัสสายตรวจ ผ่านแอปพลิเคชัน Police 4.0
- ๔) ตรวจสอบและทำความเข้าใจแผนการตรวจ
- ๕) รับทราบข้อสั่งการในการอบรมปล่อยแถวสายตรวจ ผ่านแอปพลิเคชัน Police 4.0
- ๖) นำเสนอข้อมูลที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ปัญหา ข้อขัดข้อง พร้อมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหา เพื่อให้มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่สูงสุดก่อนออกตรวจ

๒.๘.๒ ขณะออกตรวจ

หัวหน้าสายตรวจ

- ๑) ตรวจจุดตรวจบังคับ (จุดตรวจตู้แดงเดิม) ผ่านแอปพลิเคชัน Police 4.0 ตามแผนการตรวจ โดยจะต้องตรวจจุดตรวจบังคับทุกเขตตรวจ และในแต่ละเขตให้ตรวจอย่างน้อย ๑ ใน ๔ ของจำนวนจุดตรวจบังคับที่มีอยู่ในเขตตรวจนั้นๆ
- ๒) สุ่มตรวจธนาคาร ร้านค้าทอง ร้านสะดวกซื้อ สถานีบริการน้ำมัน และ จุดเสี่ยง จุดล่อแหลม พร้อมเปิดสัญญาณไฟวับวาบ ตามแผนการตรวจ
- ๓) ตรวจสอบสัมพันธ์กับสายตรวจอื่น
- ๔) ตั้งจุด ว.๔๓ หรือจุด ว.๔๓ เคลื่อนที่ เพื่อดำเนินการตามมาตรการตรวจค้นรถต้องสงสัย ตามแผนการตรวจที่ออกโดยคำสั่งผู้บังคับบัญชาที่ถูกต้องตามกฎหมาย และระเบียบ
- ๕) ภารกิจถวายความปลอดภัย (ถ้ามี)
- ๖) เยี่ยมเยียนประชาชน/ผู้เสียหาย จำนวน ๒ คน ต่อ ๑ ผลัด พร้อมบันทึกข้อมูลลงในแอปพลิเคชัน Police 4.0 พร้อมเชิญชวนให้ประชาชนในชุมชนทุกรายทั้งที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่จริงหรือเป็นประชากรแฝง เช่น เข้ามาทำงาน เข้ามาค้าขาย ในพื้นที่อยู่เป็น

ประจำ เข้าร่วมเพิ่มเพื่อนใหม่ (add friends) กับบัญชี Line Official ของสถานีตำรวจ
ตามแนวทางในข้อ ๓.๕.๖ และ ๓.๕.๘

- ๗) ตรวจสอบบุคคล ยานพาหนะต้องสงสัย พร้อมบันทึกข้อมูลบุคคลหรือยานพาหนะที่อาจเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม จำนวน ๑ คน ต่อ ๑ ผลัด พร้อมบันทึกข้อมูลลงในแอปพลิเคชัน Police 4.0
- ๘) รับแจ้งเหตุ/สั่งการ/ระงับเหตุ/เข้าจุดกักตัวสกัดจับ/จับกุม/รายงานผล
- ๙) ดำเนินการตามมาตรการเชิงรุกที่สำคัญในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ตามแผนการตรวจที่กำหนดไว้
- ๑๐) สุ่มตรวจสอบการตรวจตามแผนของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ พร้อมตรวจสอบสัมพันธ
- ๑๑) ว.๑๐ จุดตรวจตามแผนกรณีมีฝนตก
- ๑๒) ร่วมประชุมอบรมปล่อยแถวสายตรวจกับหัวหน้าสายตรวจผลัดใหม่ เพื่อส่งต่อภารกิจและข้อมูลอาชญากรรมในรอบการปฏิบัติหน้าที่ที่ผ่านมา
- ๑๓) แจ้งการ ว.๔ ไปยังศูนย์วิทยุ บก.น./ภ.จว. หรือ สน./สภ. ทุก ๑ ชั่วโมง (ตามความเหมาะสมของช่องการสื่อสาร ณ ช่วงเวลานั้น)
- ๑๔) การปฏิบัติหน้าที่อื่นตามสถานการณ์ หรือตามที่ผู้บังคับบัญชาสั่งการ
- ๑๕) กรณีไม่สามารถปฏิบัติตามแผนการตรวจได้ ให้บันทึกเหตุที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ พร้อมช่วงเวลา ผ่านแอปพลิเคชัน Police 4.0 ทุกครั้ง

เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

- ๑) ตรวจจุดตรวจบังคับ (จุดตรวจตู้แดงเดิม) ในเขตตรวจที่รับผิดชอบ ผ่านแอปพลิเคชัน Police 4.0 ตามแผนการตรวจ โดยจะต้องตรวจทุกจุดอย่างน้อย ๒ ครั้ง
- ๒) ตรวจธนาคาร ร้านค้าทอง ร้านสะดวกซื้อ จุดเสี่ยง จุดล่อแหลม ในเขตตรวจที่รับผิดชอบทุกจุดอย่างน้อย จุดละ ๑ ครั้ง พร้อมเปิดสัญญาณไฟวับวาบ ตามแผนการตรวจ
- ๓) ตรวจสอบสัมพันธกับผู้บังคับบัญชา หัวหน้าสายตรวจ และสายตรวจอื่น
- ๔) ตั้งจุด ว.๔๓ หรือจุด ว.๔๓ เคลื่อนที่ เพื่อดำเนินการตามมาตรการตรวจค้นรถต้องสงสัย ตามแผนการตรวจตามแผนการตรวจที่ออกโดยคำสั่งผู้บังคับบัญชาที่ถูกต้องตามกฎหมาย และระเบียบ
- ๕) ภารกิจถวายความปลอดภัย (ถ้ามี)
- ๖) เยี่ยมเยียนประชาชน/ผู้เสียหาย จำนวน ๒ คน ต่อ ๑ ผลัด พร้อมบันทึกข้อมูลลงในแอปพลิเคชัน Police 4.0 พร้อมเชิญชวนให้ประชาชนในชุมชนทุกรายทั้งที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่จริงหรือเป็นประชากรแฝง เช่น เข้ามาทำงาน เข้ามาค้าขาย ในพื้นที่อยู่เป็นประจำ เข้าร่วมเพิ่มเพื่อนใหม่ (add friends) กับบัญชี Line Official ของสถานีตำรวจตามแนวทางในข้อ ๓.๕.๖ และ ๓.๕.๘

- ๗) ตรวจค้นบุคคล ยานพาหนะต้องสงสัย พร้อมบันทึกข้อมูลบุคคลหรือยานพาหนะที่อาจเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม จำนวน ๑ คน ต่อ ๑ ผลัด พร้อมบันทึกข้อมูลลงในแอปพลิเคชัน Police 4.0
- ๘) รับแจ้งเหตุ/ระงับเหตุ/เข้าจุดกักตัว/จับกุม/รายงานผล
- ๙) ดำเนินการตามมาตรการเชิงรุกที่สำคัญในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ตามแผนการตรวจที่กำหนดไว้
- ๑๐) ตรวจสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา หัวหน้าสายตรวจ หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจอื่น
- ๑๑) ว.๑๐ จุดตรวจตามแผนกรณีมีฝนตก
- ๑๒) ว.๔ ว.๑๐ จุดตรวจเหลื่อมเวลา หลังหมดเวลาปฏิบัติหน้าที่ ๑๕ นาที ตามแผนการตรวจ
- ๑๓) แจ้งการ ว.๔ ไปยังศูนย์วิทยุ บก.น./ภ.จว. หรือ สน./สภ. ทุก ๓๐ นาที (ตามความเหมาะสมของช่องการสื่อสาร ณ ช่วงเวลานั้น)
- ๑๔) การปฏิบัติหน้าที่อื่นตามสถานการณ์ หรือตามที่ได้รับแจ้งคำสั่งการ
- ๑๕) กรณีไม่สามารถปฏิบัติตามแผนการตรวจได้ ให้บันทึกเหตุที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ พร้อมช่วงเวลา ผ่านแอปพลิเคชัน Police 4.0 ทุกครั้ง

๒.๘.๓ หลังการตรวจ

หัวหน้าสายตรวจ

- ๑) ลงทะเบียนออกเวรผ่านแอปพลิเคชัน Police 4.0
- ๒) ตรวจสอบยานพาหนะ และนำเข้าที่จอดให้เรียบร้อย ตรวจสอบสิ่งของหรืออุปกรณ์ของทางราชการ ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและครบถ้วน หากสิ่งของหรืออุปกรณ์ของทางราชการใดจะต้องส่งคืน ให้ส่งคืนตามระเบียบให้เรียบร้อย
- ๓) ตรวจสอบการบันทึกข้อมูลอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ พนักงานวิทยุ หรือของตนเอง ในระบบ Police 4.0 ว่าข้อมูลครบถ้วน ถูกต้อง สมบูรณ์หรือไม่ และให้แจ้งยืนยันความถูกต้องในระบบก่อนออกเวรทุกครั้ง
- ๔) รายงานผลการปฏิบัติและรายงานผลการจับกุมต่างๆ ผ่านระบบ Police 4.0 พร้อมยืนยันความถูกต้องในระบบก่อนออกเวรทุกครั้ง

เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

- ๑) ลงทะเบียนออกเวรผ่านแอปพลิเคชัน Police 4.0
- ๒) ตรวจสอบยานพาหนะ และนำเข้าที่จอดให้เรียบร้อย ตรวจสอบสิ่งของหรืออุปกรณ์ของทางราชการ ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและครบถ้วน หากสิ่งของหรืออุปกรณ์ของทางราชการใดจะต้องส่งคืน ให้ส่งคืนตามระเบียบให้เรียบร้อย

- ๓) ตรวจสอบการบันทึกข้อมูลอาชญากรรม ในระบบ Police 4.0 ว่าข้อมูลครบถ้วน ถูกต้อง สมบูรณ์หรือไม่ ก่อนที่หัวหน้าสายตรวจจะแจ้งยืนยันความถูกต้องในระบบ ก่อนออกเวรทุกครั้ง
- ๔) รายงานผลการปฏิบัติและรายงานผลการจับกุมต่างๆ ผ่านระบบ Police 4.0 พร้อม ยืนยันความถูกต้องในระบบก่อนออกเวรทุกครั้ง

๒.๙ หน้าทีสายตรวจชุมชน/ตำบล (เพิ่มเติม)

๒.๙.๑ เข้าพบผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน แล้วแต่กรณีเป็นประจำ ตรวจเยี่ยมประชาชนตาม หมู่บ้านในเขตรับผิดชอบ วันละ ๓ หมู่บ้าน หมู่บ้านละ ๑ หลังคาเรือน และควรตรวจให้ครบทุกหมู่บ้านในเขตรับผิดชอบ ภายใน ๑๕ วัน พร้อมบันทึกข้อมูลบุคคลที่ตรวจเยี่ยม (สมาชิกในครอบครัว) หากมีข้อร้องเรียน ความเดือดร้อน หรือความต้องการของประชาชน ให้บันทึกไว้ และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ผลเป็นประการใด ให้รายงานผลผ่านแอปพลิเคชัน Police 4.0

๒.๙.๒ ร่วมกับ สวป. และ/หรือ รอง ผกก.ป. จัดทำแผนการตรวจภายในเขตรับผิดชอบ และจัดทำล้าง อาสาสมัครตำรวจบ้าน ตรวจตามแผนที่กำหนด ผ่านแอปพลิเคชัน Police 4.0

๒.๑๐ หน้าทีของ รอง สว.(ทุกสายงานใน สน./สภ.) สวป. รอง ผกก.ป. เวรอำนวยการ และ หน.สน./สภ. หรือ ผกก.สน./สภ.

หัวหน้าสายตรวจ และเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจทุกนาย ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการขับเคลื่อน ระบบปฏิบัติการสายตรวจระดับสถานีตำรวจ แต่ความสัมฤทธิ์ในการตรวจเพื่อป้องกันปราบปรามอาชญากรรม จะสำเร็จ สมบูรณ์ไปไม่ได้เลย หากขาดความร่วมมือจากภาคส่วนอื่นในสถานีตำรวจ ซึ่งจะได้สรุปหน้าที่สำคัญของข้าราชการตำรวจใน ตำแหน่งอื่นๆ รวมถึงผู้บังคับบัญชาโดยตรงในงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งได้แก่ สวป. รอง ผกก.ป. หน.สน./สภ. หรือ ผกก.สน./สภ. ดังนี้

รายการ	ความถี่ในการปฏิบัติ					หมายเหตุ
	รอง สว.ขึ้นไป	สวป.	รอง ผกก.ป.	เวรอำนาจการ	หน.สน./สภ.	
ประชุมวิเคราะห์สถานภาพ อาชญากรรมและวางแผนการ ตรวจ	ร่วมกันประชุมและวางแผน สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง					
อบรมปล่อยแถวสายตรวจ	เฉพาะ รอง สวป.(ทำหน้าที่ หัวหน้าสาย ตรวจ) ให้ปฏิบัติ ทุกครั้งที่เข้าเวร	๕ ครั้ง/สัปดาห์/ ราย	๕ ครั้ง/ สัปดาห์		๒ ครั้ง/ สัปดาห์	ดำเนินการตาม หน้าที่หัวหน้าสาย ตรวจ ข้อ ๒.๘.๑
ตรวจสอบผลการปฏิบัติของ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจและ ข้อมูลอาชญากรรมในรอบวันที่ ผ่านมา (๐๐.๐๑ - ๒๔.๐๐ น.)		ทุกวัน	ทุกวัน		ทุกวัน	ให้ธุรการงาน ป. ดำเนินการเป็น วงรอบทุกวัน
สุ่มตรวจจุดตรวจบังคับ (ครอบคลุมทุกเขตตรวจ) ครั้งละ ๗ จุด ในเวลา ๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที		๓ ครั้ง/สัปดาห์/ ราย	๒ ครั้ง/ สัปดาห์		๑ ครั้ง/ สัปดาห์	
ตรวจท้องที่ในจุดเสี่ยงจุด ล่อแหลม ธนาการ ร้านค้าทอง ร้านสะดวกซื้อ ครั้งละ ๖ จุด ใน เวลา ๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที (นอก เวลาปฏิบัติหน้าที่ปกติ)	๒ ครั้ง/สัปดาห์/ราย (ยกเว้นสายงานสอบสวนและธุรการ)			๑ ครั้ง/เวร	๑ ครั้ง/ สัปดาห์	สำหรับเวร อำนาจการ ครั้งละ ๗ จุด ในเวลา ๒ ชั่วโมง
ซักซ้อมแผนเผชิญเหตุ	หน.สน./สภ.เป็นผู้อำนาจการซักซ้อมแผนเผชิญเหตุ เดือนละ ๑ ครั้ง					ใช้กำลังทุกฝ่าย

โดยก่อนการออกตรวจจะต้องลงทะเบียนออกตรวจผ่านแอปพลิเคชัน Police 4.0 พร้อมแจ้งวิทยุไปให้ศูนย์วิทยุ สน./สภ. และ บก.น./ภ.จว. ทราบทุกครั้ง จากนั้นให้แจ้งวิทยุไปยังศูนย์วิทยุ สน./สภ. หรือ บก.น./ภ.จว.(ตามความเหมาะสม) ทราบถึงการปฏิบัติทุก ๓๐ นาที และเมื่อเสร็จสิ้นการตรวจให้ลงทะเบียนเลิกปฏิบัติหน้าที่ผ่านแอปพลิเคชัน Police 4.0 พร้อมแจ้งวิทยุไปให้ศูนย์วิทยุ สน./สภ. และ บก.น./ภ.จว. ทราบอีกครั้งเช่นกัน

๒.๑๑ จุดตรวจบังคับ (จุดตรวจดั้งเดิม)

จุดตรวจบังคับ หรือจุดตรวจดั้งเดิม เป็นมาตรการปฏิบัติที่สำคัญของระบบงานสายตรวจ โดยสามารถใช้กับสายตรวจทุกประเภท ทั้งสายตรวจรถยนต์ สายตรวจรถจักรยานยนต์ สายตรวจเดินเท้า ฯลฯ โดยยังประโยชน์ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ออกตรวจได้ครอบคลุมทั้งพื้นที่ หรือเป็นเครื่องมือในการกำหนดเส้นทางการตรวจของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ เพื่อป้องกันปราบปรามอาชญากรรม โดยมีคุณลักษณะและแนวปฏิบัติที่สำคัญ ดังนี้

๒.๑๑.๑ การกำหนดจุดตรวจบังคับ ต้องให้ครอบคลุมพื้นที่ที่กำหนดเป็นเขตตรวจทุกทิศทุกทางในแต่ละเขตตรวจเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจตรวจได้ครอบคลุมทั้งเขตตรวจ

๒.๑๑.๒ จำนวนจุดตรวจบังคับ นอกจากต้องคำนึงถึงปริมาณพื้นที่ที่รับผิดชอบของแต่ละเขตตรวจ และของสถานีตำรวจโดยรวมแล้ว ยังต้องคำนึงระยะเวลาและเส้นทางในการเดินทางที่ใช้ในการออกตรวจของแต่ละเขตตรวจ โดยจำนวนจุดตรวจบังคับไม่ควรต่ำกว่า ๑๐ จุดตรวจในแต่ละเขตตรวจ

๒.๑๑.๓ จุดตรวจบังคับ เป็นจุดตรวจที่มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันอาชญากรรม ในการกำหนดจุดตรวจบังคับนอกจากจะต้องคำนึงถึงสภาพและขนาดของพื้นที่ สภาพชุมชน ถนน ตรอก ซอย และเส้นทางการสัญจรของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจให้ครอบคลุมทั่วพื้นที่แล้ว จะต้องคำนึงถึงสถานภาพอาชญากรรมในช่วงเวลานั้นๆ หรือเป็นสถานที่สำคัญ บ้านบุคคลสำคัญ ซึ่งมีความจำเป็นต้องป้องกันเหตุเป็นพิเศษ หรือสถานที่ที่ประชาชนพักอาศัย หรือมารวมกลุ่มกันอย่างหนาแน่น สถานที่เปลี่ยว เส้นทางเปลี่ยว หรือเส้นทางโจร เป็นสำคัญด้วย ซึ่ง รอง ผกก.ป. และ สวป. สามารถพิจารณาเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์

๒.๑๑.๔ จุดตรวจบังคับจะต้องจัดทำออกมาในรูปแบบของ QR Code ผ่านระบบ Police 4.0 และมีใจความสำคัญว่า เป็นจุดตรวจที่ ... เขตตรวจที่ ... ของ สน./สภ.ใด

๒.๑๑.๕ ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มาตรวจจุดตรวจบังคับ ทำการสแกน QR Code และดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ ผ่านระบบ ด้วยตนเองทุกครั้ง

๒.๑๑.๖ ในการตรวจจุดตรวจบังคับ ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มาตรวจหยุดสังเกตการณ์โดยใช้เวลาพอสมควรที่จะสังเกต บุคคล ยานพาหนะ หรือสิ่งผิดปกติได้อย่างรอบคอบ หากสงสัยให้ทำการตรวจค้น หรือตรวจสอบ และหมายความรวมถึงการประชาสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่ด้วย ไม่ใช่แค่การวิ่งมาสแกน QR Code แล้วก็ผล่อออกจากพื้นที่ไปอย่างรวดเร็ว

๒.๑๒ จุดตรวจอื่น (ธนาคาร ร้านค้าทอง ร้านสะดวกซื้อ สถานีบริการน้ำมัน และจุดเสี่ยง จุดล่อแหลม)

นอกจากการกำหนดจุดตรวจบังคับข้างต้นแล้ว ธนาคาร (หมายความรวมถึงสถาบันการเงิน หรือจุดบริการทางการเงิน ที่มีเงินสดหมุนเวียน) ร้านค้าทอง ร้านสะดวกซื้อทุกแห่ง และสถานีบริการน้ำมัน ยังเป็นสถานประกอบการที่มีความเสี่ยงในการก่ออาชญากรรม รวมถึงจุดเสี่ยง จุดล่อแหลมต่างๆ จึงให้ทุกสถานีตำรวจกำหนดจุดตรวจสำหรับสถานประกอบการ และจุดเสี่ยง จุดล่อแหลมเหล่านี้ โดยให้นำแนวทางการกำหนดจุดตรวจบังคับ มาใช้โดยอนุโลม เพื่อเป็นข้อมูลให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจอื่นได้ออกตรวจเพื่อป้องกันอาชญากรรมตามแผนหรือเกณฑ์การตรวจของเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ละฝ่าย

สำหรับจุดเสี่ยง จุดล่อแหลม ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีสภาพแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการเกิดอาชญากรรม ให้พิจารณาจากสถานที่ต่างๆ ดังนี้

๒.๑๒.๑ สะพานลอยคนข้าม

๒.๑๒.๒ ป้ายรถโดยสารประจำทาง หรือจุดจอดรถแท็กซี่

๒.๑๒.๓ สวนหย่อม หรือสวนสาธารณะ

๒.๑๒.๔ บ้านร้าง ตึกร้าง หรือสถานที่รกร้าง ซึ่งมักจะมีคนเร่ร่อน คนเก็บของเก่า ผู้มั่วสุมดื่มสุรา เล่นการพนัน เสพยาเสพติด ไปมั่วสุมรวมกลุ่มกัน

๒.๑๒.๕ ถนน ตรอก ซอย เส้นทางลัด

๒.๑๒.๖ ริมทางรถไฟ และสถานีรถไฟ ทุกประเภท

๒.๑๒.๗ ใต้สะพาน คอสะพาน หรือเชิงสะพาน ทุกประเภท

๒.๑๒.๘ ริมคลอง บึง แม่น้ำ ฝาย ห้วย เขื่อน หาด ฯลฯ

๒.๑๒.๙ หมู่บ้าน คอนโดมิเนียม อพาร์ทเมนต์ เกสต์เฮาส์ หอพัก บ้านเช่า ฯลฯ

๒.๑๒.๑๐ สถานที่ก่อสร้างทางรถไฟ และรถไฟฟ้า

๒.๑๒.๑๑ ที่สาธารณะและที่ว่างเปล่า ซึ่งเจ้าของไม่ได้ทำประโยชน์

๒.๑๒.๑๒ สถานที่อื่นๆ ที่เข้าข่ายเช่นว่านี้

๒.๑๓ การจัดทำแผนการตรวจ

การจัดทำแผนการตรวจถือเป็นเครื่องมือสำคัญอันหนึ่งในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมระดับสถานีตำรวจ เพราะจะต้องใช้สถิติข้อมูลอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่จริง ร่วมกับการประชุมระดมความคิดเห็นจากเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกฝ่ายในสถานีตำรวจ เพื่อร่วมกันวิเคราะห์สถานภาพอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกฝ่ายรู้เท่าทันสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และร่วมปฏิบัติตามแผนที่กำหนดขึ้นในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยในการจัดทำแผนการตรวจ มีข้อกำหนดที่ต้องดำเนินการ ดังนี้

๒.๑๓.๑ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจจัดการประชุมวิเคราะห์สถานภาพอาชญากรรม เพื่อจัดทำแผนการตรวจของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจทุกสัปดาห์ โดยควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจระดับ รอง สว.ขึ้นไปทุกนายทุกฝ่ายเข้าร่วมประชุม

๒.๑๓.๒ ในการวิเคราะห์สถานภาพอาชญากรรม ให้ใช้ข้อมูลอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจริง จากการบันทึกของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน และเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสอบสวน ในระบบ Police 4.0 โดยไม่คำนึงว่าเหตุที่เกิดขึ้นจะอยู่ในสารบบคดีอาญาหรือไม่ อีกทั้งให้นำข้อมูลข่าวสารอื่นๆ มาใช้ประกอบการวิเคราะห์ด้วย

๒.๑๓.๓ แผนการตรวจต้องมีความชัดเจน ปฏิบัติได้จริง ตรวจสอบได้ และสามารถแก้ไขปัญหาอาชญากรรมได้ โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่สำคัญ ดังนี้

- ๑) เพื่อควบคุมอาชญากรรมให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด โดยมีเป้าหมายที่จะลดสถิติการเกิดคดีอาญาประเภทที่สามารถป้องกันได้ จำพวก Street Crimes ให้อยู่ในระดับต่ำ
- ๒) เพื่อสร้างภาพพจน์และศรัทธาจากประชาชนให้มีความรู้สึกว่าได้ได้รับความคุ้มครองจากเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจให้ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแล้วอย่างเต็มกำลังความสามารถ โดยมีเป้าหมายในการให้บริการประชาชนได้ทุกรูปแบบและต่อเนื่อง
- ๓) เพื่อสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ
- ๔) เพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจและประชาชนทั่วไป โดยมีเป้าหมายในการพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนอย่างสม่ำเสมอ และมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง

๒.๑๓.๔ ในแผนการตรวจ ๑ ผลัด ต้องมีจุด ว.๑๐ อย่างน้อย ๓ จุด (ไม่รวมจุดก๊าวสกดจับ จุด ว.๑๐ เมื่อฝนตก หรือจุด ว.๑๐ จุดตรวจเหลื่อมเวลาก่อน ว.๑๔) และระยะเวลาที่กำหนดในแผนการตรวจต้องต่อเนื่องกัน

๒.๑๓.๕ กำหนดจุด ว.๔ ว.๑๐ ในการดำเนินการมาตรการเชิงรุกที่สำคัญในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่สอดคล้องกับสถานภาพอาชญากรรมตามช่วงเวลา เช่น ช่วงเวลา ๐๗.๐๐ - ๐๘.๐๐ น. และช่วงเวลา ๑๕.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ควร ว.๑๐ หน้าสถานศึกษาตามมาตรการป้องกันเหตุนักเรียนทะเลาะวิวาท (เหตุ ๖๐๐) หรือช่วงเวลา ๒๓.๐๐ - ๒๔.๐๐ น. ให้ ว.๔ ตามมาตรการตีวงสุรา เป็นต้น

๒.๑๓.๖ กำหนดจุด ว.๑๐ กรณีเข้าจุดก้าวสกดจับ โดยให้คำนึงถึงสถานภาพอาชญากรรมและเส้นทางหลบหนีของคนร้าย

๒.๑๓.๗ กำหนดจุด ว.๑๐ กรณีฝนตก โดยให้คำนึงถึงสถานภาพอาชญากรรม และทัศนวิสัยในการสังเกตการณ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจผู้ปฏิบัติ

๒.๑๓.๘ กำหนดจุด ว.๑๐ จุดตรวจเหลื่อมเวลาก่อน ว.๑๔ ก่อนออกเวร ๕ นาที ต่อเนื่องไปรวม ๒๐ นาที เพื่อแก้ปัญหาช่วงเวลาที่เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจเปลี่ยนผลัด ทำให้ขาดกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในพื้นที่

๒.๑๓.๙ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจทุกประเภท ต้องมีแผนการตรวจ โดยให้หัวหน้าสถานีตำรวจกำหนดแผนการตรวจผ่านระบบ Police 4.0

๒.๑๓.๑๐ เมื่อมีการกำหนดแผนการตรวจไปแล้ว ให้หัวหน้าสถานีตำรวจ หัวหน้างานป้องกันปราบปราม และผู้ช่วยหัวหน้างานป้องกันปราบปราม ร่วมกันควบคุม ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติ แก้ไขปัญหา และประเมินผล เพื่อนำมาปรับปรุงแผนการตรวจต่อไป

๒.๑๔ การจัดรูปแบบออกตรวจ

ในการกำหนดแผนให้สายตรวจออกตรวจตราป้องกันเหตุนั้น อาจกำหนดรูปแบบในการออกตรวจได้หลายแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม กำลังพล เครื่องมืออุปกรณ์ ยานพาหนะ และสถานภาพอาชญากรรม โดยมีรูปแบบออกตรวจ ดังนี้

๒.๑๔.๑ การตรวจประจำเขต คือ การจัดสายตรวจ ตรวจตรารับผิดชอบประจำในเขตตรวจใดเขตตรวจหนึ่งตลอดเวลาการปฏิบัติหน้าที่ การตรวจแบบนี้ สายตรวจสามารถตรวจตราได้อย่างทั่วถึง เพราะประจำอยู่ในเขตตรวจเป็นเวลานาน และสามารถสร้างความคุ้นเคยกับประชาชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี เป็นผลดีต่องานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ แต่อย่างไรก็ตามการตรวจประจำเขตอาจมีข้อเสีย กล่าวคือ ทำให้สายตรวจเกิดความเบื่อหน่าย เพราะต้องตรวจตราในเขตแคบๆ อย่างจำกัดตลอดเวลา นอกจากนี้หากมีเหตุร้ายในเขตตรวจอื่น ซึ่งสายตรวจต้องไปรวมกำลังช่วยเหลือ จะขาดความรู้ ความชำนาญพื้นที่ในเขตตรวจนั้น ซึ่งไม่เคยตรวจตรา อาจทำให้การเดินทางไปยังที่เหตุล่าช้า และขีดความสามารถการปฏิบัติการในบริเวณที่เกิดเหตุไม่เพียงพอ และประการสุดท้ายได้แก่การที่สายตรวจประจำเขตมีความคุ้นเคยกับประชาชนอย่างแน่นแฟ้น อาจทำให้การออกตรวจลาดตระเวนมีน้อย เนื่องจากอาจใช้เวลาส่วนใหญ่พูดคุยสังสรรค์กับประชาชนและการปราบปรามอาจได้ผลน้อย อันเนื่องมาจากความเกรงใจกันและกันได้

๒.๑๔.๒ การตรวจหมุนเขต คือ การตรวจที่ตรงกันข้ามกับการตรวจประจำเขต กล่าวคือ เป็นการจัดสายตรวจให้ตรวจตรารับผิดชอบอยู่ในเขตตรวจใดเขตตรวจหนึ่งในช่วงเวลาจำกัด เช่น ๑ หรือ ๒ ชั่วโมง แล้วให้หมุนเวียนไปตรวจเขตใกล้เคียง โดยมีสายตรวจเขตอื่นเข้าไปตรวจแทนที่ หมุนเวียนกันไปจนเสร็จสิ้นการปฏิบัติหน้าที่ ผลดีของการใช้รูปแบบนี้ ทำให้สายตรวจทุกคันมีความชำนาญในพื้นที่ทั่วถึงและครอบคลุม มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานได้ทุกเขตตรวจ ไม่เกิดความจำเจ เบื่อหน่าย แต่มีข้อจำกัด คือ การที่ต้องตรวจตราไปทุกเขต อาจทำให้ความชำนาญ ความคุ้นเคยกับพื้นที่ หรือประชาชน มีน้อยกว่าแบบแรก แต่ถ้าปฏิบัติต่อเนื่องนานๆ ไป ก็ย่อมพัฒนาความรู้ความชำนาญในเรื่องนี้ได้เช่นกัน

๒.๑๔.๓ การตรวจข้ามสถานี คือ การกำหนดให้สายตรวจตรวจข้ามเขตสถานีตำรวจตรงบริเวณรอยต่อตะเข็บของสถานีใกล้เคียง โดยการกำหนดจุดตรวจของสถานีหนึ่งให้ล่วงล้ำไปในเขตของอีกสถานีหนึ่งที่มีเขตติดต่อกัน และกำหนดให้สายตรวจที่รับผิดชอบเขตตรวจติดต่อ ตรวจข้ามเขตเข้าไปตรวจในเขตตรวจของอีกสถานีหนึ่งด้วย การกระทำ

เช่นนี้เท่ากับเป็นการอุดช่องโหว่ที่คนร้ายหรือผู้กระทำผิดมักหลบซ่อนตัวอยู่ตามรอยตะเข็บหรือเขตติดต่อของสถานีตำรวจ อันเป็นพื้นที่ห่างไกล ที่สายตรวจมักตรวจไปไม่ถึง ซึ่งจะทำให้รอยต่อของแต่ละสถานีมีตำรวจเข้าไปตรวจตราอยู่เสมอ

๒.๑๔.๔ การตรวจกระจายกำลัง คือ การตรวจแบบนำกำลังสายตรวจไปปล่อยลงตามจุดต่างๆ แล้วให้สายตรวจออกตรวจตราในรัศมีใกล้เคียง และเมื่อตรวจได้ในระยะหนึ่งก็รับกำลังสายตรวจไปปล่อยตรวจในจุดอื่นต่อไป การตรวจแบบนี้มักจะใช้กับการตรวจย่านชุมชนหรือหมู่บ้านที่แต่ละจุดอยู่ห่างไกลกันและจำเป็นต้องเตรียมรถยนต์บรรทุกกำลังไปปล่อยตามจุด

รูปแบบการตรวจที่กล่าวมาทั้ง ๔ แบบนี้ ในการปฏิบัติของสถานีอาจเลือกรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรืออาจใช้หลายรูปแบบผสมผสานกันไป เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและประสิทธิภาพสูงสุดสำหรับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อไป

๒.๑๕ การควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานสายตรวจ

การควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของสายตรวจเป็นการมุ่งพิจารณาถึงประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่สนองตอบต่อความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ประกอบด้วยการใช้ระบบควบคุมที่สำคัญ ๓ ส่วน คือ

๒.๑๕.๑ การควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ประจำปกติของตำรวจ โดยผู้บังคับบัญชาและโดยอาศัยกระบวนการตรวจราชการของตำรวจ ที่มีผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง

๒.๑๕.๒ การควบคุมโดยการกวดขันวินัยของตำรวจจากผู้บังคับบัญชาอย่างเด็ดขาดจริงจัง และการรับพิจารณาเกี่ยวกับการร้องทุกข์ของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่มิชอบของตำรวจ

๒.๑๕.๓ การวิจัยและประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ เพื่อประโยชน์ต่อการกำหนดแผนปฏิบัติงานสายตรวจที่มีประสิทธิภาพต่อไป

แต่อย่างไรก็ตามจุดมุ่งหมายหลักของการควบคุมบังคับบัญชาตำรวจจะต้องเกี่ยวข้องกับประเด็นสำคัญ ๓ ประการ คือ

๑) เพื่อป้องกันมิให้สายตรวจใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบ

๒) เพื่อเสริมความมั่นใจแก่ฝ่ายบริหารว่าสายตรวจเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายในการดำรงรักษา

ระเบียบวินัยภายในหน่วยงาน

๓) เพื่อติดตามและประสานการปฏิบัติงานของสายตรวจให้ไปสู่วัตถุประสงค์และเป้าหมายของหน่วยงาน

ตามหลักการบริหาร การควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานอยู่นั้น ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากหากมีการปฏิบัติที่ผิดพลาด บกพร่อง หรือมีอุปสรรคใดๆ เกิดขึ้น ผู้คุมตรวจสอบจะได้รับหาแนวทาง และวิธีการดัดเตือนแก้ไขมิให้เกิดความเสียหายใหญ่โต และยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบดูว่างานที่ได้รับมอบหมายให้ไปปฏิบัติจัดทำดำเนินไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ มีวิธีการปฏิบัติถูกต้องตามหลักการที่ดีหรือไม่ ตลอดจนถือเป็นขวัญและกำลังใจให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติซึ่งจะเกิดความรู้สึกว่าผู้บังคับบัญชาไม่ทอดทิ้ง ยังมีความห่วงใยพวกเขาอยู่

๒.๑๖ การตั้งจุดตรวจ

๒.๑๖.๑ ความหมายสำคัญ

- ๑) จุดตรวจ หมายถึง สถานที่ที่เจ้าพนักงานตำรวจออกปฏิบัติหน้าที่ตรวจค้น เพื่อจับกุมผู้กระทำความผิดในเขตทางเดินรถ หรือทางหลวงในกรณีปกติเป็นการชั่วคราว โดยมีกำหนดระยะเวลาเท่าที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว แต่ต้องไม่เกิน ๒๔ ชั่วโมง และเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจแล้วจะต้องยกเลิกจุดตรวจดังกล่าวทันที
- ๒) จุดสกัด หมายถึง สถานที่ที่เจ้าพนักงานตำรวจออกปฏิบัติหน้าที่ตรวจค้น เพื่อจับกุมผู้กระทำความผิดในเขตทางเดินรถหรือทางหลวง ในกรณีที่มีเหตุการณ์ฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วนเกิดขึ้นเป็นการชั่วคราว และจะต้องยกเลิกเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจดังกล่าว
- ๓) ด้านตรวจ หมายถึง สถานที่ทำการที่เจ้าพนักงานตำรวจออกปฏิบัติหน้าที่ในกาตรวจค้นเพื่อจับกุมผู้กระทำความผิดในเขตทางเดินรถ (ความหมายตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.๒๕๓๕) โดยระบุสถานที่ไว้ชัดเจนเป็นการถาวร การตั้งด้านตรวจจะต้องได้รับการอนุมัติจาก ครม. หรือผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง หรือ กอ.รมน. แล้วแต่กรณี

๒.๑๖.๒ ความสำคัญของการตั้งจุดตรวจ และจุดสกัด

- ๑) เพื่อควบคุมพื้นที่ล่อแหลมต่อการเกิดอาชญากรรม
- ๒) เพื่อเป็นการป้องกันปราบปรามการกระทำความผิดกฎหมาย
- ๓) เพื่อเป็นการปิดเส้นทางและตัดช่องโอกาสคนร้ายหลบหนี
- ๔) เพื่อตรวจค้นบุคคล หรือยานพาหนะที่ผ่านเข้าออกพื้นที่
- ๕) เพื่อค้นหาสิ่งผิดกฎหมาย อาวุธ เครื่องมือที่ใช้ในการกระทำความผิด

๒.๑๖.๓ หลักการพื้นฐานของการตั้งจุดตรวจ จุดสกัด

- ๑) การตั้งด้านตรวจ จุดตรวจ หรือจุดสกัด ในเขตทางเดินรถหรือทางหลวง ต้องมีนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรเป็นหัวหน้าควบคุมและได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชา โดยจะต้องแต่งรูปแบบในการปฏิบัติหน้าที่ และการตั้งจุดตรวจ หรือจุดสกัด ให้ทุกหน่วยประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยใกล้เคียงให้ชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกัน
- ๒) การปฏิบัติในการตรวจค้น จับกุม ต้องปฏิบัติตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีว่าด้วยการนั้น, คำสั่ง ตร.ที่ ๑๗๘/๒๕๖๔ เรื่องการบันทึกภาพและเสียงการตรวจค้นจับกุม และการสอบสวนคดีอาญา และคู่มือการตั้งจุดตรวจเพื่อบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยจราจรทางบกและความผิดที่เกี่ยวกับรถหรือการใช้ทาง และคู่มือยุทธวิธีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ โดยเคร่งครัด
- ๓) มีแผนกันแสดงเครื่องหมายว่า “หยุดตรวจ” และควรจัดให้มีสิ่งกีดขวางหรือสัญญาณอื่นใดให้เป็นที่ยอมรับได้ง่ายในระยะไกล เช่น กรวยยางคาดสีสะท้อนแสง เพื่อช่วยป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น

- ๔) ในเวลากลางคืนต้องให้มีแสงส่องสว่างให้มองเห็นได้อย่างชัดเจน ในระยะไม่น้อยกว่า ๑๕๐ เมตร ก่อนถึงจุดตรวจ
- ๕) กำหนดเขตพื้นที่ปลอดภัยไว้สำหรับเป็นบริเวณตรวจค้น เพื่อให้เกิดความปลอดภัยทั้งแก่ผู้ต้องสงสัยที่ถูกตรวจค้นและเจ้าหน้าที่ตำรวจระหว่างทำการตรวจค้น
- ๖) ควรวางกำลังส่วนหนึ่งไว้บริเวณทางแยกหรือจุดกลับรถก่อนถึงจุดตรวจหรือจุดสกัด เพื่อไว้ทำจุดสกัดกันหรือไล่ติดตามผู้ที่เลี้ยวหรือกลับรถหลบหนีการตรวจค้น
- ๗) พึงใช้ความระมัดระวังและตั้งอยู่ในความไม่ประมาททุกขณะทำการตรวจค้น และควรมีการติดตั้งกล้อง CCTV บันทึกภาพการตรวจค้นไว้ตลอดด้วย
- ๘) พึงเป็นผู้มีมารยาทที่ดีงามและรักษากิริยาอาการระหว่างการตรวจค้น เช่น ไม่ส่องไฟบริเวณใบหน้าประชาชนผู้ถูกตรวจค้นโดยตรง และรู้จักใช้คำพูดที่สุภาพ เช่น สวัสดีครับ ขอโทษครับ ขอบขอบคุณครับ
- ๙) ใช้ความสังเกตและให้ความสนใจเป็นพิเศษแก่พาหนะที่มีลักษณะพิรุธ เช่น รถจักรยานยนต์ที่ไม่ติดแผ่นป้ายทะเบียน หรือพ่วงแผ่นป้ายทะเบียนเพื่อบดบังอำพรางหมายเลข หรือพาหนะที่มีการดัดแปลงสภาพ
- ๑๐) ในการปฏิบัติการตั้งจุดตรวจหรือจุดสกัด ให้คำนึงถึงความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานและประชาชน ไม่ก่อให้เกิดปัญหาความเดือดร้อนแก่ประชาชนผู้ใช้ทางโดยไม่จำเป็น

๒.๑๖.๔ หลักการพิจารณาในการตั้งจุดตรวจ จุดสกัด

- ๑) สภาพภูมิประเทศที่ปลอดภัยต่อการปฏิบัติทั้งต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชน
- ๒) สภาพภูมิอากาศ ฝนไม่ตก/แดดไม่ร้อนจัด
- ๓) สภาพการจราจรไม่หนาแน่น ไม่ติดขัด
- ๔) เป็นพื้นที่ที่เกี่ยวกับความมั่นคง
- ๕) เป็นพื้นที่ที่มีการเกิดอาชญากรรมสูง
- ๖) เป็นเส้นทางที่คนร้ายมักใช้ในการหลบหนี

๒.๑๖.๕ อุปกรณ์และเครื่องมือในการตั้งจุดตรวจจุดสกัด

- ๑) รถยนต์สายตรวจ รถจักรยานยนต์ ที่มีไฟส่องสัญญาณ
- ๒) แฉกกันจุดตรวจ โดยมีแสงไฟส่องสว่างให้มองเห็นได้อย่างชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่า ๑๕๐ เมตร ในเวลากลางคืนก่อนถึงจุดตรวจ
- ๓) แฉกประชาสัมพันธ์ก่อนถึงจุดตรวจค้น “ขอภัยในความไม่สะดวก” หรือแฉกเตือน “จุดตรวจข้างหน้า โปรดลดความเร็ว”
- ๔) กรวยยางจราจรสีส้ม วางก่อนถึงจุดตรวจค้น ตามแนวช่องทางเดินรถ รวมถึงการรักษาพื้นที่ปลอดภัย
- ๕) กระบองไฟสัญญาณบอกตำแหน่ง

- ๖) ไฟฉาย/สปอตไลท์ ประจำรถยนต์สายตรวจ และบริเวณจุดตรวจคัน
- ๗) เครื่องขยายเสียงแบบมือถือ
- ๘) เครื่องตรวจโลหะแบบมือถือ
- ๙) อุปกรณ์ตรวจได้ท้องรถ
- ๑๐) กล้องถ่ายภาพ/กล้องบันทึกภาพ/CCTV
- ๑๑) ตัวสกัด (ขวาก)

๒.๑๖.๖ ขั้นตอนการปฏิบัติ การควบคุม การตรวจสอบการปฏิบัติ

- ๑) เรียกแถวตรวจยึดกำลังพล ตรวจสอบความพร้อมของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติ โดยลงทะเบียนการปฏิบัติหน้าที่ผ่านระบบ Police 4.0 รวมทั้งอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการตั้งจุดตรวจ
- ๒) อบรมชี้แจงสถานภาพอาชญากรรม การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจในช่วงเวลาที่ผ่านมา แนวนโยบายและคำสั่งของผู้บังคับบัญชา และข้อราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ๓) กำหนดตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติในแต่ละส่วนของพื้นที่จุดตรวจ และทำความเข้าใจกับบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนให้ชัดเจน
- ๔) การตั้งจุดตรวจ หรือจุดสกัด ให้รายงานทางศูนย์วิทยุ ให้ผู้บังคับบัญชาทราบเมื่อเริ่มต้นและในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมจะต้องกำกับดูแลการปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย เพื่อมิให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบระหว่างปฏิบัติหน้าที่
- ๕) เมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติให้รายงานผลการปฏิบัติผ่านทางศูนย์วิทยุ และในระบบ Police 4.0

๒.๑๗ การสกัดจับ

การสกัดจับถือเป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนแรกในการจับกุมคนร้ายหลังก่อเหตุ และเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกฝ่ายที่อยู่ในพื้นที่ ทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ จราจร ฝ่ายสืบสวน ต้องรีบเข้าจุดกักตัวสกัดจับที่กำหนด เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในทุกสถานีตำรวจเข้าจุดกักตัวสกัดจับ จะเปรียบเสมือนการชิงตาข่ายทั่วพื้นที่เพื่อดักจับคนร้ายที่กำลังหลบหนี โดยมีคุณลักษณะและแนวปฏิบัติที่สำคัญ ดังนี้

๒.๑๗.๑ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจกำหนดจุดกักตัวสกัดจับในระบบ Police 4.0 ในรูปแบบ QR code และในแผนการตรวจให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกฝ่ายที่อยู่ในพื้นที่ ครอบคลุมทุกเขตตรวจ โดยเฉพาะเส้นทางที่คาดว่าคนร้ายจะใช้เป็นเส้นทางหลบหนี

๒.๑๗.๒ ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่รับผิดชอบเขตตรวจที่เกิดเหตุ รีบเดินทางไปยังสถานที่เกิดเหตุโดยเร็วที่สุด เพื่อหาข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับตัวอาชญากรรมของคดียุทธยานพาหนะที่ใช้ ทรัพย์สินที่ได้ไป เส้นทางหลบหนี และอาวุธที่ใช้ แล้วแจ้งสกัดจับไปยังศูนย์วิทยุ บก.น./ภ.จว. หรือ สน./สภ. โดยเร็วที่สุด แล้วรายงานให้หัวหน้าสายตรวจทราบ

๒.๑๗.๓ ให้หัวหน้าสายตรวจ รับผิดชอบไปยังสถานที่เกิดเหตุ เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติม แล้วแจ้งข้อมูลเพิ่มเติมนั้นให้ศูนย์วิทยุทราบ และให้หัวหน้าสายตรวจรายงานผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับชั้นถึงหัวหน้าสถานีตำรวจ เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาสั่งการ

๒.๑๗.๔ ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกฝ่าย ว.๑๐ ประจำจุดกักตัว สก๊ตจับ พร้อมสแกน QR Code ใช้เวลาประมาณ ๒๐ - ๓๐ นาที หลังจากนั้นให้ หัวหน้าสายตรวจ หรือ สวป.(เวร) หรือ รอง ผกก.ป. หรือหัวหน้าสถานีตำรวจ แล้วแต่กรณี พิจารณาสั่งให้เลิก ว.๑๐

๒.๑๗.๕ การซักซ้อมการสก๊ตจับ ให้มีการซักซ้อม โดยแบ่งการซักซ้อมออกเป็น ๒ ระดับ ตามวงรอบดังนี้

- ๑) ระดับ บก.น./ภ.จว. ให้ ผบก. หรือ รอง ผบก.(ที่รับผิดชอบงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม) เป็นผู้อำนวยการซักซ้อม โดยใช้กำลังทุก สน./สภ. เข้าร่วมการซักซ้อม และให้ประสาน บก./ภ.จว. ข้างเคียงให้ทราบหรือเพื่อร่วมปฏิบัติ โดยกำหนดวงรอบการซักซ้อมอย่างน้อยทุก ๒ เดือน
- ๒) ระดับ บช.น./ภ.๑ - ๙ ให้ ผบช. หรือ รอง ผบช.(ที่รับผิดชอบงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม) เป็นผู้อำนวยการซักซ้อม โดยใช้กำลังทุก สน./สภ. ในทุก บก.น./ภ.จว. เข้าร่วมการซักซ้อม โดยกำหนดวงรอบการซักซ้อมอย่างน้อยทุก ๓ เดือน

๒.๑๘ มาตรการเชิงรุกสำคัญที่สนับสนุนระบบงานสายตรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่ ที่มีพื้นฐานจากข้อมูลท้องถิ่น การสำรวจจุดเสี่ยง จุดอ่อนแหลม การวิเคราะห์สถานภาพอาชญากรรมที่เกิดขึ้น จนนำมาสู่การจัดระบบสายตรวจ และแผนการตรวจนั้น หากสถิติอาชญากรรมเพิ่มสูงขึ้น และผู้บริหารงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมมองในบริบทนี้เพียงบริบทเดียว โดยการเพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ หรือเพิ่มความถี่ในการตรวจให้มากขึ้นกว่าเดิม ย่อมไม่ส่งผลสัมฤทธิ์ในการมุ่งลดสถิติอาชญากรรม หรือแก้ไขปัญหาในพื้นที่ให้ลดลงได้

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการเชิงรุก ที่เปรียบเสมือนกลยุทธ์ในการป้องกันอาชญากรรมเพิ่มเติม และแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด โดยในส่วนนี้สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดมาตรการเพื่อให้หน่วยปฏิบัตินำไปใช้แก้ปัญหาให้เหมาะสมแต่ละพื้นที่ ซึ่งมีสถานการณ์แตกต่างกัน โดยมีแนวคิดที่ว่าไม่จำเป็นต้องนำมาตรการเชิงรุกเหล่านี้ไปใช้ทุกมาตรการ แต่อยากให้ภายในสถานีตำรวจร่วมกันวิเคราะห์วางแผน ทำนายไปในอนาคตข้างหน้าว่า ในพื้นที่เราเองนั้นควรใช้มาตรการใดเพื่อป้องกันเหตุใด และหากเกิดปัญหาอาชญากรรมขึ้นในพื้นที่ ต้องนำมาตรการไปใช้ในการแก้ไขปัญหา ต้องตอบผู้บังคับบัญชาหรือเจตารายการที่ไปตรวจสอบการปฏิบัติว่า เมื่อเกิดปัญหาอาชญากรรมขึ้นในพื้นที่แล้ว ได้ทำอะไรไปเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาผลร้ายที่เกิดกับประชาชนและสังคมแล้วบ้าง และหากมีแนวคิดในการกำหนดมาตรการใหม่ ก็ขอให้นำแนวทฤษฎีอาชญาวิทยา อาทิ ทฤษฎีป้องกันอาชญากรรมตามสถานการณ์ (Situation Crime Prevention) และทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime Triangle Theory) มาใช้เป็นกรอบในการกำหนดมาตรการนั้นๆ โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดมาตรการที่ควรนำมาใช้ ดังนี้

๒.๑๘.๑ มาตรการยึดรถต้องสงสัย

จากสถิติอาชญากรรมที่ผ่านมา คนร้ายที่ก่อเหตุส่วนใหญ่มักใช้รถจักรยานยนต์เป็นยานพาหนะในการกระทำความผิด และรถจักรยานยนต์ที่ใช้ในการกระทำความผิดเหล่านั้น ก็มักไม่ติดแผ่นป้ายทะเบียน หรือใช้วัสดุอื่นปิดบังแผ่นป้ายทะเบียนไว้ หรือไม่มีหลักฐานแสดงความเป็นเจ้าของรถ

ดังนั้น จึงต้องมีมาตรการในการตัดช่องโอกาสของคนร้ายในการกระทำความผิด โดยการนำมาตรการยึดรถต้องสงสัยมาใช้บังคับ โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายอื่นที่ทำหน้าที่ป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในพื้นที่ตรวจค้นจับกุมรถต้องสงสัยที่มีลักษณะเหล่านั้น คือ ไม่ติดแผ่นป้ายทะเบียน ใช้วัสดุอื่นปิดบังแผ่นป้ายทะเบียน หรือผู้ขับขี่ไม่มีหลักฐานแสดงความเป็นเจ้าของรถ พร้อมแนวคิดประกอบการสังเกตคือ “หน้าโจร ้วยโจร รถโจร” แล้วนำผู้ขับขี่ ผู้ซ้อนรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ต้องสงสัยนั้น มาถ่ายรูปทำประวัติผ่านแอปพลิเคชัน Police 4.0 และตรวจยึดรถที่ไม่มีหลักฐานแสดงความเป็นเจ้าของรถส่งมอบพนักงานสอบสวนดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป (สารบบการตรวจยึดรถต้องสงสัยทุกคันจะถูกบันทึกไว้ในระบบ Police 4.0 และเมื่อเจ้าของรถนำหลักฐานมาแสดงเพื่อขอรับรถคืน ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และบันทึกผลการดำเนินการผ่านระบบ Police 4.0 ให้เรียบร้อยทุกครั้ง) ซึ่งเดิมเรามีความเชื่อว่า เมื่อบุคคลถูกถ่ายรูปทำประวัติไว้ที่สถานีตำรวจแล้ว จะไม่กล้าก่อเหตุอีก แต่สำหรับการดำเนินการผ่านระบบ Police 4.0 นี้ ยังต้องประชาสัมพันธ์ให้บุคคลที่ถูกทำประวัติทราบว่า ข้อมูลที่บันทึกนี้ จะสามารถใช้สืบค้นได้ในอนาคต เพื่อเป็นการป้องปรามพฤติกรรมของบุคคลที่มีความเสี่ยงในการก่ออาชญากรรม

๒.๑๘.๒ มาตรการพิทักษ์เด็กและเยาวชน

ในปัจจุบันมีแนวโน้มที่ผู้กระทำความผิดจะเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชนมากขึ้น ดังนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจจึงมีความจำเป็นต้องนำมาตรการตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ.๒๕๔๖ มาใช้บังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยกำหนดให้สถานีตำรวจ กำหนดจุดตรวจ QR Code ที่เป็นแหล่งมั่วสุมของเด็กและเยาวชน เช่น ร้านเกมส์หรืออินเทอร์เน็ตสถานบริการ หรือแหล่งมั่วสุมอื่นๆ และออกตรวจตามแผน หากหลังเวลา ๒๒.๐๐ น. พบเด็กและเยาวชนอยู่ตามลำพัง ในสถานที่ดังกล่าวเหล่านั้น หรือสถานที่อื่น โดยไม่มีบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง อยู่ด้วย ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจนำตัวเด็กและเยาวชนนั้นมาที่สถานีตำรวจ เพื่อถ่ายรูปทำประวัติผ่านแอปพลิเคชัน Police 4.0 และติดต่อบิดา มารดา หรือผู้ปกครองมารับตัวไป (เมื่อมีผู้มารับตัวก็ให้ลงรายละเอียดที่สำคัญผ่านแอปพลิเคชัน Police 4.0 เช่นกัน) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ได้รับรู้พฤติกรรมของบุตรหลาน และให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมโดยการช่วยดูแลบุตรหลานของตนเอง นอกจากนี้ยังเป็นการป้องกันเหตุที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน โดยมีต้องรอให้เหตุที่เกิดขึ้นก่อน อีกทั้งในทางกลับกันยังเป็นการป้องปรามมิให้เด็กและเยาวชนที่มีความเสี่ยงในการก่ออาชญากรรมได้ก่อเหตุ ตามสุภาษิตไทยที่ว่า “ตัดไฟเสียแต่ต้นลม”

ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการพิทักษ์เด็กและเยาวชน เพื่อให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ยั่งยืน ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น

๒.๑๘.๓ มาตรการตีวงสุรา

มาตรการตีวงสุรา เป็นยุทธวิธีหนึ่งของการป้องกันไม่ให้มีเหตุร้ายเกิด กล่าวคือ ตำรวจจะต้องเข้าไปประชาสัมพันธ์ตักเตือนประชาชนที่ดื่มสุราในที่สาธารณะ ร้านอาหาร ให้เลิกดื่มและกลับที่พัก เมื่อถึงเวลาที่เหมาะสม หากปล่อยให้ดื่มสุราต่อไปจนขาดสติ อาจจะไปก่อเหตุทะเลาะวิวาทหรือไปกระทำความผิดอื่นๆ เช่น ความผิดต่อทรัพย์ ชีวิต ร่างกาย หรือเพศ เป็นต้น ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันเหตุ จึงกำหนดให้สถานีตำรวจกำหนดจุดตรวจ QR Code ในพื้นที่เสี่ยงหรือสถานบริการที่อาจเกิดการมั่วสุมดื่มสุรา และให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจออกตรวจสอบและสลายวงสุราในพื้นที่ดังกล่าวเหล่านั้น หรือในที่สาธารณะ หรือวงสุราที่ส่งเสียงดังก่อความเดือดร้อนรำคาญให้แก่ประชาชนอื่น เช่น ที่พักผ่อนงานก่อสร้างที่นั้งมั่วสุมดื่มสุรา ร้องรำทำเพลงส่งเสียงดัง เป็นต้น รวมทั้งให้มีการตรวจสอบจับกุมผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต และจำหน่ายสุราในเวลาที่ห้ามจำหน่าย ตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.สุรา พ.ศ.๒๕๒๔ เพื่อเป็นการตัดโอกาสหรือปัจจัยที่จะทำให้เกิดเหตุไปเสีย และให้รายงานผลการปฏิบัติเป็นประจำทุกครึ่งผ่านแอปพลิเคชัน Police 4.0

เรื่องปัญหาการดื่มสุราของประชาชนบางกลุ่ม อาจจะเป็นการก่อความเดือดร้อนให้กับพี่น้องประชาชนในพื้นที่ และอาจจะเป็นสาเหตุในการกระทำความผิดกฎหมาย ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาให้มีประสิทธิภาพในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดที่ซ้ำซาก ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจประสานงานกับหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ผู้อำนวยการเขต ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ฯลฯ เพื่อวางแผนและร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๒.๑๘.๔ มาตรการป้องกันเหตุนักเรียนทะเลาะวิวาท (เหตุ ๖๐๐)

มาตรการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อระบความรุนแรงของปัญหานักเรียนทะเลาะวิวาทไม่ให้เกิดผลกระทบกับความปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่ สำหรับสถานีตำรวจที่มีปัญหาหรือความเสี่ยงที่นักเรียนจะก่อเหตุทะเลาะวิวาทกันนั้น ควรประสานกับสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการร่วมกันวางแผนและแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยใช้มาตรการเชิงรุกเข้าไปสืบสวนหาข่าวในสถาบันการศึกษาเพื่อหาข้อมูล ประวัตินักเรียน นักศึกษา ที่เป็นกลุ่มเสี่ยง มีแนวโน้มจะก่อเหตุ และเฝ้าระวังติดตามความเคลื่อนไหว หรือเชิญตัวมาพูดคุยทำความเข้าใจ ปรับทัศนคติ พร้อมถ่ายรูปทำประวัติ นอกจากนี้ควรมีการประสานขอความร่วมมือในการตรวจค้นอาวุธตามสถานศึกษาต่างๆ หรือจัดสายตรวจ ว.๑๐ บริเวณหน้าสถานศึกษาหรือป้ายรถประจำทางใกล้เคียง หรือจุดต่อแหลมต่างๆ ที่มีกลุ่มนักเรียน นักศึกษา มารวมกลุ่มกัน หากตรวจพบนักเรียน นักศึกษาที่ต้องสงสัยให้ทำการตรวจค้น และประชาสัมพันธ์ให้กลุ่มนักเรียน นักศึกษา สลายตัวไป

ในการดำเนินการตามมาตรการนี้นั้น แต่ละสถานีตำรวจต้องบูรณาการกำลังทุกฝ่ายร่วมปฏิบัติ และหากปัญหามีแนวโน้มขยายวงกว้าง หรือทวีความรุนแรง เกินกว่ากำลังเฉพาะสถานีตำรวจจะรับมือได้ ให้ประสานไปยัง บก.น./ภ.จว. ร่วมแก้ไขปัญหา โดยกำหนดให้แต่ละสถานีตำรวจกำหนดจุดตรวจ QR Code ตามมาตรการนี้ และดำเนินการในรายละเอียดต่างๆ พร้อมรายงานผลการปฏิบัติผ่านระบบ Police 4.0

๒.๑๘.๕ มาตรการลือคล้อป้องกันรถจักรยานยนต์หาย

ในพื้นที่ย่านธุรกิจการค้าหรือพื้นที่ที่มีประชาชนมารวมตัวกันเป็นจำนวนมาก เช่น ตลาดนัด สถานที่จัดงานนิทรรศการ หรือที่พักอาศัยจำพวก แฟลต อพาร์ทเมนต์ หรือบ้านเช่า มักจะเกิดเหตุคนร้ายลักลอบจักรยานยนต์อยู่เสมอ โดยสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการขาดการป้องกันของเจ้าของทรัพย์สินที่เพียงพอ เช่น ลืมกุญแจรถทิ้งคาไว้ หรือลืมล็อคคอรถจักรยานยนต์ เป็นต้น ซึ่งนอกจากการประชาสัมพันธ์และขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการในการจัดพนักงานรักษาความปลอดภัย หรือติดตั้งระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด ณ จุดที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดเหตุแล้วนั้น มาตรการเชิงรุกที่สถานีตำรวจ

ควรดำเนินการ เพื่อป้องกันเหตุและบรรเทาผลร้ายที่อาจเกิดขึ้นกับพี่น้องประชาชนผู้สุจริต เป็นการตัดช่องโอกาสในการกระทำความผิด และเป็นการกระตุ้นความตระหนักรู้ในการป้องกันรักษาทรัพย์สินของตนเองไปในคราวเดียวกัน จึงกำหนดให้แต่ละสถานีตำรวจ กำหนดจุดตรวจ QR Code ณ บริเวณพื้นที่ที่มีความเสี่ยงที่จะเกิดเหตุลักทรัพย์รถจักรยานยนต์ และมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนไปตรวจสอบบริเวณดังกล่าวตามแผนการตรวจ ว่ามีรถจักรยานยนต์ที่มีความเสี่ยงในการเกิดเหตุหรือไม่ หากพบให้ดำเนินการเก็บรักษาทุกตัว (ถ้ามี) และดำเนินการล็อคล้อรถจักรยานยนต์ พร้อมติดแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ตามมาตรการและเบอร์โทรศัพท์ของห้องปฏิบัติการสายตรวจ เพื่อจักได้แจ้งเจ้าหน้าที่มาปลดล็อกและ/หรือ ส่งมอบกุญแจคืนให้เจ้าของรถ พร้อมประชาสัมพันธ์การป้องกันรถหายต่อไป โดยให้รายงานผลการปฏิบัติผ่านระบบ Police 4.0

๒.๑๘.๖ มาตรการปล่อยแถวในชุมชน

ตลอดเวลาที่ผ่านมาทุกสถานีตำรวจมักจะปล่อยแถวและทำกิจกรรมต่างๆ ก่อนออกตรวจที่ห้องปฏิบัติการสายตรวจ แต่เนื่องจากในปัจจุบันสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดให้นำเทคโนโลยีระบบ Police 4.0 มาใช้ในการดำเนินงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในภาพรวมทั้งประเทศ สามารถช่วยลดภาระการดำเนินการทางเอกสารไปได้จำนวนมาก รวมถึงสมุดตรวจตู้แดงด้วย ดังนั้น เพื่อเป็นการแสดงพลังในการปฏิบัติหน้าที่ (Show of Force) และสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน อีกทั้งส่งเสริมภาพลักษณ์อันดีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงให้ทุกสถานีตำรวจพิจารณาให้มีการอบรมปล่อยแถวสายตรวจในชุมชน หมู่บ้าน หรือย่านธุรกิจการค้า ในช่วงเวลา ๐๗.๓๐ น. และช่วงเวลา ๑๕.๓๐ น. หรือหากพื้นที่ใดมีสถานบริการหรือสถานประกอบการคล้ายสถานบริการ จะพิจารณาอบรมปล่อยแถวสายตรวจ ณ สถานที่ดังกล่าว ในช่วงเวลา ๒๓.๓๐ น. ด้วยก็ได้

๒.๑๘.๗ มาตรการ ว.๔ รูปขบวนรถ

ในรูปแบบการตรวจที่ผ่านมานั้น ในทุกสถานีตำรวจจะจัดระบบสายตรวจเป็นสาย แต่ละสายกำหนดให้เป็นคู่ตรวจ และออกตรวจในเขตพื้นที่รับผิดชอบ มีการรวมชุดปฏิบัติการปฏิบัติร่วมกันเป็นครั้งคราวตามแผนการตรวจอยู่บ้าง เช่น การตั้งจุด ว.๔๓ เคลื่อนที่ หรือการปิดล้อมตรวจค้นตามที่หัวหน้าสายตรวจ หรือผู้บังคับบัญชาสั่งการ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว แทบจะไม่มีการรวมชุดปฏิบัติการร่วมกันอีกเลย ซึ่งในการดำเนินมาตรการบางมาตรการนั้น มีความจำเป็นต้องอาศัยการทำงานร่วมกันเป็นทีม มาตรการ ว.๔ รูปขบวนรถ จึงเป็นการรวมชุดปฏิบัติการ จัดขบวนเปิดไฟวิบวาบตรวจไปพร้อมกันเป็นรูปขบวนรถ ถือเป็นมาตรการเชิงแสดงกำลัง หรือ Show of Force โดยการเคลื่อนที่ของคนहु้มาก จะเป็นการปฏิบัติการเชิงจิตวิทยาที่ส่งผลต่อทั้งคนดีและคนไม่ดี ทั้งยังเป็นการเสริมสร้างความรักความสามัคคีในหมู่คณะ และการทำงานเป็นทีม ซึ่งสามารถสนับสนุนมาตรการที่มีอยู่ทั้งมาตรการตีวงสุรา มาตรการตรวจค้นรถจักรยานยนต์ต้องสงสัย หรือมาตรการป้องกันรถแข่งในทางได้เป็นอย่างดี ดังนั้นจึงกำหนดให้ทุกสถานีตำรวจไปพิจารณานำมาตรการ ว.๔ รูปขบวนรถนี้ ไปพิจารณากำหนดใช้ตามช่วงเวลาที่เหมาะสม และต้องกำหนดในแผนการตรวจให้ชัดเจน

๒.๑๙ การเผชิญเหตุและแผนเผชิญเหตุ

เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจเป็นกำลังที่ออกปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ตลอด ๒๔ ชั่วโมง เป็นเจ้าหน้าที่คนแรกที่ต้องเข้าตรวจสอบและระงับเหตุ กรณีที่มีเหตุต่างๆ เกิดขึ้นในพื้นที่ ซึ่งที่ผ่านมายังพบข้อบกพร่องในขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุ ทั้งขาดความรู้ ไม่กล้าตัดสินใจ ไม่เข้าใจในหน้าที่ว่าจะต้องทำอะไรบ้าง ไม่ทราบขั้นตอนว่าจะต้องทำอะไรก่อน-หลัง หรือ

เมื่อได้ปฏิบัติไปแล้ว ปฏิบัติได้ไม่ครบถ้วน รวมทั้งการสั่งการ ควบคุม ของหัวหน้าสายตรวจ หรือผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้อง ที่ไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้ผลการปฏิบัติไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร หรืออาจเกิดความเสียหาย

ดังนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ และเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องทุกคน ต้องรู้หลักการและขั้นตอน ในการปฏิบัติเมื่อมีเหตุ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง รู้จักหน้าที่ของตนเอง เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติกำหนดให้ทุกสถานีตำรวจต้องจัดทำแผนเผชิญเหตุ และจัดให้มีการซักซ้อมแผนเผชิญเหตุอยู่เป็นประจำ โดยมี หลักการสำคัญในการเผชิญเหตุและการจัดทำแผนเผชิญเหตุ ดังนี้

๒.๑๙.๑ มาตรฐานการปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้เผชิญเหตุคนแรก

เมื่อมีเหตุเกิดขึ้น เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับแจ้ง หรือพบเหตุการณ์ จะต้องรีบเดินทางไปที่เกิดเหตุ เข้า ระวังเหตุ และจัดการกับเหตุนั้นๆ ตามแผนเผชิญเหตุที่กำหนดไว้ทันที เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาจะสั่งการไว้เป็นอย่างอื่น หรือ มอบหมายภารกิจนั้นๆ ให้กับหน่วยอื่นปฏิบัติแทน โดยการดำเนินการให้อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย หลักสิทธิมนุษยชน และ พิจารณาตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ ทั้งการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ การดูแลทรัพย์สินต่างๆ และการบังคับใช้กฎหมาย

๒.๑๙.๒ ขั้นตอนการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้เผชิญเหตุคนแรก

๑) ก่อนเผชิญเหตุ

- วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ โดยวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นตามหลัก ได้แก่ ใคร ทำอะไร ที่ ไหน เมื่อไร ทำไม และอย่างไร
- รายงานศูนย์วิทยุและผู้บังคับบัญชาทราบ เป็นการยืนยันสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และรายงานถึงสภาพแวดล้อมในที่เกิดเหตุในทันที
- ขอกำลังสนับสนุน การขอกำลังสนับสนุน หรือขอความช่วยเหลือในกรณีจำเป็น เช่น คนร้ายมีจำนวนมากกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือมีผู้ได้รับบาดเจ็บจำนวนมาก อยู่บริเวณที่เกิดเหตุ เป็นต้น

๒) ขณะเข้าเผชิญเหตุ

- ให้ประเมินสถานการณ์และความเสี่ยง โดยประเมินจากบริเวณที่เกิดเหตุใน มุมมองของสถานการณ์ขณะนั้น และเตรียมแผนสำรอง หากเหตุการณ์ยกระดับ ความรุนแรง อย่ารีบเร่งเข้าสถานที่เกิดเหตุหรือแสดงตัวทันทีเมื่อถึงที่เกิดเหตุ ซึ่ง อาจก่อให้เกิดความเสียหายได้
- ช่วยเหลือผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ โดยให้การช่วยเหลือทางการแพทย์แก่ผู้ที่ได้รับ บาดเจ็บทุกคนในบริเวณที่เกิดเหตุ
- ปฏิบัติการตามแผนเผชิญเหตุและตามยุทธวิธี กรณีจำเป็นเร่งด่วน ให้เข้าระงับเหตุ ตามลำดับการใช้กำลัง โดยพิจารณาความเหมาะสมตามสัดส่วน ตามสถานการณ์ และพฤติกรรมของคนร้าย และสภาพแวดล้อม
- ปิดกั้นพื้นที่ และรักษาสถานที่เกิดเหตุ พิจารณาอพยพบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องออก จากที่เกิดเหตุ การป้องกันไม่ให้บุคคลเข้าและออกจากพื้นที่นั้น ตลอดจนการ รักษาสถานที่เกิดเหตุให้คงสภาพเดิมไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อป้องกันมิให้

พยานหลักฐานต่างๆ สูญหาย หรือถูกทำลาย การปิดกั้นที่เกิดเหตุอาจดำเนินการโดยบุคคล เชือก แผงกั้น เครื่องหมายหรือแผ่นป้ายแสดงการห้ามเข้าบริเวณที่เกิดเหตุ

๓) หลังเข้าเผชิญเหตุ

- ให้สรุปข้อมูลเบื้องต้นและรายงานเหตุให้ศูนย์วิทยุทราบและลงข้อมูลในระบบ Police 4.0
- เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจ ต้องกลับสู่สถานะที่มีความพร้อม มีความตื่นตัว สำหรับการปฏิบัติหน้าที่และการให้ความช่วยเหลือในกรณีต่อไปโดยทันที

๒.๑๙.๓ การจัดทำแผนเผชิญเหตุ

- ๑) ต้องจัดทำแผนเผชิญเหตุให้ครอบคลุมทุกเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ผ่านระบบ Police 4.0
- ๒) กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกฝ่าย ทุกระดับ ไว้อย่างชัดเจน เป็นขั้น เป็นตอน เรียงลำดับก่อนหลัง สามารถเข้าใจได้ง่าย รวมถึงการปฏิบัติในการรายงานเหตุด้วย
- ๓) มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการควบคุม สั่งการ ของแต่ละแผนให้ชัดเจนว่า เป็นผู้ใด และหากผู้รับผิดชอบหลักไม่อยู่ ผู้รับผิดชอบรองในลำดับถัดมาคือใคร เพื่อจกได้ดำเนินการแทนได้โดยอัตโนมัติ
- ๔) ในการซักซ้อมแผนเผชิญเหตุ ต้องประชุมชี้แจงให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เข้าใจในการปฏิบัติทุกขั้นตอนอย่างแท้จริง
- ๕) ในการซักซ้อมแผนเผชิญเหตุ ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ร่วมปฏิบัติและประชาชนบริเวณใกล้เคียง โดยต้องทำการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและประชาชนทราบล่วงหน้า และห้ามใช้อาวุธทุกชนิดโดยเด็ดขาด
- ๖) ให้หัวหน้าสถานีตำรวจเป็นผู้อำนวยการซักซ้อมแผนเผชิญเหตุ โดยใช้กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนอื่น อาสาสมัครตำรวจบ้าน หรืออาสาจราจร (ถ้ามี) อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง โดยรายงานผลการปฏิบัติ พร้อมภาพถ่ายผ่านระบบ Police 4.0

๒.๑๙.๔ แผนเผชิญเหตุที่ควรมีในทุกสถานีตำรวจ

- ๑) การรักษาสถานที่เกิดเหตุ
- ๒) เหตุเกี่ยวกับทรัพย์สิน เช่น ชิงทรัพย์ ชิงทรัพย์ หรือปล้นทรัพย์ ฯลฯ
- ๓) เหตุประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย
- ๔) เหตุพยายามอัตวินิบาตกรรม
- ๕) เหตุจับตัวประกัน
- ๖) เหตุคนวิกลจริตอาละวาด

- ๗) เหตุคนร้ายกราดยิงในที่สาธารณะ (Active Shooter)
 - ๘) เหตุกลุ่มผู้ชุมนุมเรียกร้อง
 - ๙) เหตุเพลิงไหม้
 - ๑๐) เหตุอุบัติเหตุต้องสงสัย
 - ๑๑) เหตุปิดล้อมตรวจค้นพื้นที่เป้าหมาย
 - ๑๒) เหตุกลุ่มนักเรียนทะเลาะวิวาท
- ฯลฯ

๓. ดำรวจชุมชนสัมพันธ์

การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมตามทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายผ่านระบบงานสายตรวจ ไม่ใช่องค์ประกอบสำคัญ องค์ประกอบเดียวที่จะสามารถควบคุมอาชญากรรมในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งได้ แต่การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน และรับข้อมูลข่าวสารจากประชาชนโดยตรง เพื่อนำไปใช้ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมตามทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์นั้น ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญอันเป็นที่ประจักษ์ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ว่ามีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากในการควบคุมอาชญากรรมในพื้นที่

ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ คือ กระบวนการสร้างความเข้าใจที่ระหว่างประชาชนกับตำรวจ ให้ความรู้แก่ประชาชน ในการป้องกันตนเอง ครอบครัว และชุมชน ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมและสนับสนุนตำรวจในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติดให้โทษ และอุบัติเหตุรวมทั้งปัญหาอื่นๆ ที่มีในชุมชน โดยตระหนักว่าปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาส่วนรวมของสังคมซึ่งทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันป้องกันและแก้ไข

จะเห็นได้ว่างานตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีความรับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมที่มีลักษณะถาวรและชั่วคราวในหลายลักษณะตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ เช่น รับผิดชอบการตรวจเยี่ยมชุมชน ซึ่งเป็นงานที่ต้องปฏิบัติเป็นประจำทุกเดือน รับผิดชอบโครงการอบรมให้ความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา ซึ่งเป็นโครงการชั่วคราว แต่ดำเนินการบ่อยครั้งในแต่ละปี เป็นต้น ดังนั้น เพื่อให้งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในสถานีดำรวจประสบความสำเร็จ จะต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบสำคัญ ดังต่อไปนี้

๓.๑ ชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

หัวใจของงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่แท้จริง คือ ตำรวจทุกนายในสถานีดำรวจต้องเป็นตำรวจชุมชนสัมพันธ์ แต่เพื่อให้มีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน หัวหน้าสถานีดำรวจต้องร่วมกับหัวหน้างานป้องกันปราบปราม คัดเลือกบุคลากรที่เหมาะสมเป็นชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ขึ้นจำนวน ๑ ชุด (พิจารณาจำนวนตามความเหมาะสม โดยจะมีทั้งปฏิบัติหน้าที่เป็นชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์หลักแต่เพียงหน้าที่เดียว หรือปฏิบัติหน้าที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์และปฏิบัติหน้าที่อื่นในสถานีดำรวจด้วยก็ได้) และมอบหมายให้ สวป. หรือ รอง สวป. แล้วแต่ระดับของสถานีดำรวจ จำนวน ๑ นาย เป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบ โดยควรพิจารณาจากคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

๓.๑.๑ มีอุดมการณ์และความประพฤติดี กล่าวคือ ต้องเห็นกับประโยชน์ส่วนรวม มีความเสียสละ และประพฤติปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชนและผู้อื่น เช่น ไม่มั่วสุมหรือข้องเกี่ยวกับอบายมุข นอกจากนั้นจะต้องเป็นผู้มีความมุ่งมั่นตั้งใจจริงในการทำงาน เพื่อสร้างศรัทธาให้เกิดกับประชาชน

๓.๑.๒ มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถเข้ากับประชาชนได้ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีลักษณะดังกล่าวจะช่วยให้การทำงานเข้ากับประชาชนได้ดี ไม่สร้างปัญหา ขจัดข้อขัดแย้งกับประชาชนในพื้นที่ได้

๓.๑.๓ มีบุคลิกดี มีลักษณะเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อดทนอดกลั้น บุคลิกภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยจูงใจและสร้างศรัทธา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพยายามคัดเลือกผู้ปฏิบัติงานที่มีบุคลิกภาพดี งามสง่า แต่งกายสะอาด รู้จักใช้วาจาที่สุภาพ นุ่มนวล มีสัมเสียน่าฟังเหมาะสมที่จะเป็นผู้นำประชาชนในชุมชนได้ อีกทั้งร่างกายจะต้องมีความสมบูรณ์พร้อมที่จะเผชิญต่ออุปสรรคในพื้นที่ทุกรูปแบบ

๓.๑.๔ มีไหวพริบปฏิภาณ สามารถแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสม รวมทั้งสามารถปรับปรุงแบบของการปฏิบัติงานให้เข้ากับสภาพชุมชนและพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๑.๕ ผ่านการอบรมด้านการประชาสัมพันธ์และชุมชนสัมพันธ์มาก่อน ผู้ที่จะปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในงานด้านการประชาสัมพันธ์และชุมชนสัมพันธ์อย่างถ่องแท้ มิฉะนั้นแล้วจะไม่ทราบเลยว่าจะต้องทำอะไร เมื่อใด และอย่างไรให้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่แท้จริงของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๓.๑.๖ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถเหมาะสม ความรู้เป็นสิ่งสำคัญในการถ่ายทอดให้ประชาชนเกิดความเข้าใจ ในแต่ละชุมชนจะมีประชาชนที่มีพื้นฐานความรู้แตกต่างกัน ในบางพื้นที่ที่ประชาชนมีความรู้ โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาอาจจำเป็นต้องเลือกใช้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความรู้ทัดเทียมกัน หากพื้นที่ใดมีประชาชนที่มีความรู้ปานกลางและขั้นพื้นฐานก็อาจเลือกใช้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความรู้ระดับที่เหมาะสม ผสมผสานกันเพื่อให้สอดคล้องกับความสามารถในการรับรู้ของประชาชนในพื้นที่ อย่างไรก็ตามความรู้ในด้านชุมชนสัมพันธ์นั้นทุกคนต้องได้รับการฝึกอบรมและปรับพื้นฐานความรู้ให้เท่าเทียมกัน เพื่อที่จะได้สามารถทำงานแทนกันได้

๓.๑.๗ มีความรู้ความสามารถพิเศษ ความรู้ความสามารถพิเศษมีส่วนช่วยเสริมงานด้านชุมชนสัมพันธ์ได้เป็นอย่างดี การอบรมหรือชี้แนะประชาชนในลักษณะการถ่ายทอดความรู้ด้านตัวบทกฎหมายหรือข้อแนะนำตามคู่มือที่แจกจ่ายแต่เพียงอย่างเดียว อาจไม่ประสบความสำเร็จเสมอไป แต่ถ้าตำรวจที่เข้าไปปฏิบัติงานในชุมชนมีความสามารถพิเศษ เช่น ช่างไม้ ช่างเครื่องยนต์ การเกษตร หรือการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ฯลฯ การช่วยเหลือและร่วมกิจกรรมกับประชาชนโดยใช้ความสามารถพิเศษดังกล่าว ย่อมช่วยสร้างความเข้าใจ ความเห็นอกเห็นใจ และสนับสนุนให้การปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ได้ผลดียิ่งขึ้น ดังนั้นในทีมงานที่ทำหน้าที่ชุดปฏิบัติการชุมชนสัมพันธ์ควรจะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความรู้ความสามารถพิเศษดังกล่าวอย่างน้อยหนึ่งคนเข้าร่วมงานด้วย

๓.๒ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

การเตรียมเครื่องมือเครื่องใช้ ความพร้อมของเครื่องมือเครื่องใช้ ย่อมมีส่วนช่วยในการปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์เป็นอย่างมาก ถ้าใช้การบรรยายให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างเดียว ผู้ฟังอาจเกิดความเบื่อหน่ายได้ นอกจากนั้นความรู้พื้นฐานของผู้ฟังแต่ละคนไม่เท่ากัน ผู้ฟังบางคนอาจเข้าใจได้ดีเมื่อรับฟังเพียงครั้งเดียว แต่บางคนเมื่อฟังแล้ว ๒ - ๓ ครั้ง ก็ยังไม่เข้าใจ และไม่บังเกิดผลเท่าที่ควร ฉะนั้นผู้บริหารงานชุมชนสัมพันธ์ควรเตรียมการด้านงบประมาณเพื่อจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์อย่างน้อย ดังนี้

๓.๒.๑ เครื่องขยายเสียง พร้อมเครื่องกำเนิดไฟฟ้าขนาดเล็ก

๓.๒.๒ ไวท์บอร์ด

๓.๒.๓ เครื่องฉายโปรเจคเตอร์ พร้อมจอฉาย

๓.๒.๔ กล้องถ่ายภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว

๓.๒.๕ คอมพิวเตอร์แบบพกพา

๓.๒.๖ เอกสารแนะนำให้ความรู้แก่ประชาชน

๓.๓ การส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นและองค์กรมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ

ให้สถานีตำรวจดำเนินการตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยการส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นและองค์กรมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ ซึ่งกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น ๓ รูปแบบที่สำคัญ คือ

๓.๓.๑ การมีส่วนร่วมของประชาชนทั่วไป ซึ่งแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ

- ๑) เครือข่ายชุมชนลักษณะปฏิบัติการ ซึ่งประกอบด้วยรูปแบบอาสาสมัครที่สำคัญ ๒ รูปแบบ คือ อาสาสมัครตำรวจบ้าน และอาสาจราจร
- ๒) เครือข่ายชุมชนลักษณะแนวร่วม เป็นการเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานตำรวจ เช่น ตั้งเครือข่ายเพื่อติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกเพื่อแจ้งข่าวอาชญากรรม การสร้างชุมชนเข้มแข็ง และความร่วมมือในลักษณะเพื่อนบ้านเตือนภัย เป็นต้น

๓.๓.๒ การมีส่วนร่วมขององค์กร ได้แก่ องค์กรหรือมูลนิธิต่างๆ โดยการประสานงาน ช่วยเหลือ หรือสนับสนุนการปฏิบัติแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ได้แก่ ศูนย์กู้ชีพบนเรือนทร หน่วยกู้ภัยหรือบรรเทาสาธารณภัย อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง หรือมูลนิธิร่วมกตัญญู เป็นต้น

๓.๓.๓ การมีส่วนร่วมของพนักงานรักษาความปลอดภัยเอกชน โดยการให้ทุกสถานีตำรวจสร้างเครือข่ายแนวร่วมพนักงานรักษาความปลอดภัยเอกชนในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนงานตำรวจในการรักษาความปลอดภัยให้กับประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น โดยให้ดำเนินการตาม พ.ร.บ.ธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ.๒๕๕๘

โดยให้ทุกสถานีตำรวจ ถือปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าวโดยเคร่งครัดในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การคัดเลือก การฝึกอบรม การฝึกทบทวน ตลอดจนวาระการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งรูปแบบที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดไว้ โดยให้จัดทำทะเบียน รายละเอียดของอาสาสมัครและแนวร่วมแต่ละประเภทไว้ตามที่กำหนดในระบบ Police 4.0

๓.๔ แผนการปฏิบัติงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ในการปฏิบัติงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ หัวหน้าสถานีตำรวจโดยคำแนะนำของหัวหน้างานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต้องกำหนดแผนการปฏิบัติงานไว้ทุกเดือน โดยให้ปรากฏกิจกรรม วัน เวลา สถานที่ ผู้รับผิดชอบ ผู้ร่วมปฏิบัติ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง พร้อมผู้ประสานงานที่ชัดเจน และให้กำหนดแผนไว้ล่วงหน้าอย่างน้อย ๑ เดือน เสมอ และให้รวบรวมรายงานผลการปฏิบัติให้หัวหน้าสถานีตำรวจ ผ่านหัวหน้างานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทราบทุกเดือน

๓.๕ การตรวจเยี่ยมชุมชน

การตรวจเยี่ยมชุมชนมีวัตถุประสงค์เพื่อรับทราบข้อมูลข่าวสาร ปัญหาความเดือดร้อน แลกเปลี่ยนทัศนคติ ความคิดเห็น รับทราบความต้องการของประชาชน และเพื่อค้นหา ตรวจสอบบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ที่มีความเสี่ยงในการก่ออาชญากรรมหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

๓.๕.๑ กำหนดแผนการตรวจเยี่ยมโดยกำหนดวันเวลาและชุมชนเป้าหมายไว้ล่วงหน้า

๓.๕.๒ ตรวจสอบตามแบบที่กำหนดไว้ในระบบ Police 4.0

๓.๕.๓ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชุมชนเป้าหมายทราบล่วงหน้า

๓.๕.๔ กำหนดตัวข้าราชการตำรวจจากทุกฝ่าย ทุกระดับ ในแผนการตรวจเยี่ยมแต่ละครั้ง และให้มีการประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์และซักซ้อมแนวทางการปฏิบัติให้ทุกนายทราบก่อนการตรวจเยี่ยม

๓.๕.๕ จัดทำคู่มือ เอกสาร หรือคำแนะนำต่างๆ สำหรับแจกประชาชนในการตรวจเยี่ยม เช่น แนวทางการป้องกันอาชญากรรมเบื้องต้น แนวทางการแจ้งเบาะแสหรือแจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับยาเสพติด หรือผลการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจ เป็นต้น

๓.๕.๖ จัดตั้งบัญชี Line Official ของแต่ละสถานีตำรวจ เพื่อรองรับการเพิ่มเพื่อนใหม่ (Add friends) กับประชาชนในพื้นที่ (ทั้งประชาชนที่อาศัยอยู่จริงและประชากรแฝงในพื้นที่) เพื่อเป็นช่องทางการสื่อสารกับประชาชนในพื้นที่ ทั้งการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่น่าสนใจต่างๆ และรับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนในพื้นที่ โดยกำหนดให้หัวหน้าสถานีตำรวจ หัวหน้างานแต่ละฝ่าย และชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เป็น Admin ของบัญชีผู้ใช้งานพื้นที่สื่อสารกับประชาชน รวมทั้งรวบรวมเรื่องร้องเรียนเสนอหัวหน้าสถานีตำรวจพิจารณาสั่งการ และผลการดำเนินการเป็นเช่นไรให้แจ้งให้ประชาชนทราบทุกครั้ง

๓.๕.๗ ขอความร่วมมือหน่วยงานอื่นในพื้นที่ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ร่วมตรวจเยี่ยม และ/หรือร่วมให้บริการประชาชน เช่น บริการตัดผมฟรี ตรวจรักษาโรคเบื้องต้น หรือฝึกอาชีพเสริม เป็นต้น

๓.๕.๘ ออกตรวจเยี่ยม ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดตามแผน โดยจะต้องเข้าตรวจเยี่ยมทุกครัวเรือนและบันทึกข้อมูลบุคคลในครัวเรือนทุกคน (หากพบว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงให้ดำเนินการแยกประเภทในระบบให้ครบถ้วนด้วย) ในชุมชนที่ถูกกำหนดเป็นเป้าหมาย (หากไม่สามารถตรวจครบได้ในคราวเดียว ให้ดำเนินการในคราวต่อไป) และเชิญชวนให้ประชาชนในชุมชนทุกรายทั้งที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่จริงหรือเป็นประชากรแฝง เช่น เข้ามาทำงาน เข้ามาค้าขาย ในพื้นที่อยู่เป็นประจำ เข้าร่วมเพิ่มเพื่อนใหม่ (add friends) กับบัญชี Line Official ของสถานีตำรวจ

๓.๕.๙ รวบรวมข้อมูล ปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชนในชุมชน ตามแบบที่กำหนดในระบบ Police 4.0 แล้วรายงานให้หัวหน้าสถานีตำรวจทราบ เพื่อพิจารณาสั่งการ และให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายไปดำเนินการ รายงานผลและเก็บรวบรวมไว้เป็นผลการปฏิบัติ

๓.๕.๑๐ กำหนดให้ทุกสถานีตำรวจออกตรวจเยี่ยมชุมชนเดือนละ ๒ ครั้ง ส่วนระดับ บข./ภ. หรือระดับ บก.น./ภ.จว. หัวหน้าหน่วย จะด้วยตนเอง หรือสั่งการมอบหมายให้ระดับ รอง ผบช. หรือ รอง ผบก. (แล้วแต่กรณี) เข้าร่วมตรวจเยี่ยมตามความเหมาะสมด้วยก็ได้

๓.๖ งานและโครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้เคยกำหนดให้งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ทุกสถานีตำรวจดำเนินโครงการกิจกรรมต่างๆ มาตลอด แต่สำหรับแนวทางการขับเคลื่อนในปี พ.ศ.๒๕๖๔-๒๕๖๕ จะกำหนดแนวทางให้ชัดเจน ดังต่อไปนี้

๓.๖.๑ ปรับเปลี่ยนโครงการฝากบ้านกับตำรวจ ไปสู่งานประจำ โดยมอบหมายให้ทุกสถานีตำรวจประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ และดำเนินการแจ้งข้อมูลการฝากบ้าน กรณีไม่อยู่บ้านเป็นระยะเวลาตั้งแต่ ๔ วันขึ้นไป (รวมวันเดินทางไปและวันเดินทางกลับ) ผ่านแอปพลิเคชัน Police 4.0 ได้ทุกห้วงเวลา โดยไม่จำเป็นจะต้องเป็นช่วง

เทศบาลหยุดยาวอีกต่อไป เมื่อสถานีตำรวจรับทราบข้อมูลแล้ว ก็ดำเนินการสร้างจุดตรวจ QR Code และเข้าตรวจตามแผนที่ใช้ความร่วมมือจากทุกฝ่ายในสถานีตำรวจ

๓.๖.๒ โครงการส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นและองค์กรมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ โดยดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการที่ระบุไว้ตามข้อ ๓.๓ เช่น โครงการอบรมอาสาสมัครตำรวจบ้าน โครงการอบรมอาสาจราจร โครงการอบรมสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม โครงการอบรมพนักงานรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ หรือการประชุมแสวงหาความร่วมมือกับองค์กรหรือมูลนิธิในพื้นที่ เป็นต้น

๓.๖.๓ โครงการที่เสริมสร้างให้ชุมชน สถานประกอบการ หรือพื้นที่เข้มแข็ง เช่น โครงการเซฟตี้โซน หรือโครงการพื้นที่ปลอดภัย โครงการชุมชน/หมู่บ้าน ปลอดภัยอาชญากรรม ปลอดภัยยาเสพติด ปลอดภัยยาสูบ โครงการโรงงาน/สถานประกอบการ โรงเรียน มัสยิด สีขาว โครงการจัดระเบียบรอบสถานศึกษา เป็นต้น

๓.๖.๔ โครงการ D.A.R.E.

โดยกำหนดให้งานและโครงการตามข้อ ๓.๖.๑, ๓.๖.๒ และ ๓.๖.๔ จะต้องดำเนินการให้ครบถ้วน ส่วนตามข้อ ๓.๖.๓ ให้ดำเนินการอย่างน้อย ๒ โครงการต่อไป

๔.การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม

จากสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ตามพื้นที่ต่างๆ ยังคงมีพื้นที่ที่มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการก่ออาชญากรรม ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ที่กว้างว่างเปล่า บ้านร้าง ตึกร้าง ต้นไม้สูงใหญ่จนบดบังแสงสว่าง หรือพื้นที่ที่แสงสว่างไม่เพียงพอ ฯลฯ สำนักงานตำรวจแห่งชาติตระหนักถึงความสำคัญในปัจจัยที่จะเอื้ออำนวยให้เป็นโอกาสในการเกิดอาชญากรรม จึงกำหนดให้การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อมเป็นองค์ประกอบหลักที่จะต้องดำเนินการในการขับเคลื่อนการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในภาพรวม โดยมุ่งให้ทุกสถานีตำรวจเร่งดำเนินการเชิงรุก เพื่อขจัดปัจจัยเสี่ยงดังกล่าวให้หมดไป โดยกำหนดให้ทุกสถานีตำรวจดำเนินการดังต่อไปนี้

๔.๑ ดำเนินการสำรวจจุดเสี่ยง จุดล่อแหลม ตามข้อ ๒.๑๐ ว่าจุดเสี่ยง จุดล่อแหลม แต่ละประเภทยานั้นมีที่แห่งมีปัจจัยเสี่ยงอย่างไร เช่น เป็นที่เปลี่ยว มืด มีแสงสว่างน้อย ต้นไม้บดบังแสงสว่าง มีต้นไม้ พุ่มไม้ ต้นหญ้าปกคลุมหนาทึบ เป็นต้น แล้วบันทึกรายละเอียดการสำรวจไว้ในระบบ Police 4.0 พร้อมแนวทางการดำเนินการแก้ไข

๔.๒ ประสานขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขต องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อร่วมกันดำเนินการแก้ไขปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย ไม่ล่อแหลมหรือเสี่ยงที่จะเป็นโอกาสให้เกิดอาชญากรรม พร้อมรายงานผลการดำเนินการผ่านระบบ Police 4.0 อาทิ

๔.๒.๑ ปรับภูมิทัศน์ โดยตัดต้นไม้ ถางหญ้า ตัดหรือเปลี่ยนหลอดไฟฟ้า

๔.๒.๒ เสริมมาตรการป้องกัน กำหนดเป็นจุดตรวจ QR Code หรือจุดตรวจของเจ้าหน้าที่เทศกิจ อปพร. รวมทั้งขอความร่วมมือให้เป็นจุดรวมพลของกลุ่มมูลนิธิ หรืออาสาสมัครต่างๆ

๔.๒.๓ ติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด

๔.๓ กำหนดมาตรการหรือแผนในการปิดล้อมตรวจค้น จุดเสี่ยง จุดล่อแหลม ทั้งช่วงค่ำ หรือช่วงเช้า หรือตามช่วงวันเวลาที่เหมาะสม

๔.๔ ติดป้ายประชาสัมพันธ์เตือนประชาชนให้เพิ่มความระมัดระวัง

๔.๕ สำหรับจุดเสี่ยง จุดอ่อนแหลม ประเภทคอนโดมิเนียม อพาร์ทเมนต์ เกสต์เฮาส์ หอพัก บ้านเช่า และหมู่บ้าน ให้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือเจ้าของ/ผู้ประกอบการ ดำเนินการดังนี้

๔.๕.๑ เพิ่มแสงสว่างทางเดิน ทางเข้า-ออก

๔.๕.๒ จัดที่จอดรถให้เพียงพอและให้มีพนักงานรักษาความปลอดภัยเฝ้าจุด

๔.๕.๓ จัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยตรวจตราโดยรอบ

๔.๕.๔ ติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด

๔.๕.๕ จัดทำบัญชีผู้เช่า ผู้พักอาศัย อย่างเป็นระบบ

๔.๕.๖ สังเกตพฤติกรรมผู้พักอาศัย หากพบความผิดปกติ ให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าทำการ

ตรวจสอบ

๕.การปราบปรามอาชญากรรมสำคัญตามนโยบายสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

อาชญากรรมบางประเภทโดยตัวของมันเองนั้น หากเกิดขึ้นในสังคมจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งต่อให้อาชญากรรมประเภทอื่นเกิดขึ้นตามมาในสังคม ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ซึ่งส่วนใหญ่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดไว้ในคดีอาญากลุ่มที่ ๔ ความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย มีรายละเอียดคือ

- ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
- ความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิด
- ความผิดเกี่ยวกับการพนัน
- ความผิดเกี่ยวกับวัตถุ สื่อบุคคลลามกอนาจาร
- ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ.คนเข้าเมือง
- ความผิดเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี
- ความผิดเกี่ยวกับสถานบริการ
- ความผิดเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

หรือคดีที่เป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล ในคดีอาญากลุ่มที่ ๓ คดีความผิดพิเศษ ที่ว่าด้วย ความผิดตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ฯ เป็นต้น

โดยกำหนดให้ทุกสถานีตำรวจต้องมีมาตรการในการดำเนินการและมีผลการปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

๕.๑ จัดทำข้อมูลท้องถิ่นของสถานบริการและแหล่งอบายมุขในพื้นที่ไว้ในระบบ CRIME

๕.๒ ออกคำสั่งมอบหมายพื้นที่รับผิดชอบความผิดเกี่ยวกับอบายมุข

๕.๓ จัดการประชุมชี้แจงผู้ประกอบการสถานบริการหรือสถานประกอบการที่คล้ายสถานบริการเป็นประจำ

๕.๔ แจ้งเตือน ประชาสัมพันธ์ และ/หรือขอความร่วมมือในการจดจำหน้าสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไป

ยังสถานบริการ หรือสถานประกอบการที่คล้ายสถานบริการ เนื่องในวันสำคัญทางศาสนา หรืองานราชพิธีสำคัญ

๕.๕ กำหนดแผนการปิดล้อมตรวจค้นและจัดระเบียบสังคมสถานบริการในพื้นที่เป็นประจำทุกเดือน

๕.๖ กำหนดแผนการปิดล้อมตรวจค้นและจับกุมเป้าหมายความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นประจำทุกเดือน

๕.๗ กำหนดแผนสุ่มตรวจหาสารเสพติดตามสถานที่เป้าหมาย เช่น โรงงาน สถานประกอบการ หรือชุมชนเป็นประจำทุกเดือน

๕.๘ ดำเนินการส่งผู้เสพยาเสพติดไปรับการบำบัดที่สถานบำบัดยาเสพติด โดยให้จัดทำสถิติ ประวัติ ผลการดำเนินการผ่านระบบ Police 4.0

๕.๙ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจซักถามผู้ต้องหาในความผิดฐานเสพยาเสพติด หรือมียาเสพติดไว้เพื่อเสพ หรือเพื่อจำหน่าย เพื่อขยายผลถึงผู้ค้ารายย่อย รายใหญ่ ผู้ผลิต หรือเครือข่ายกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด

๕.๑๐ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจตรวจสอบและเร่งรัดเพื่อดำเนินการตามมาตรการยึดทรัพย์ มาตรการสมคบและความผิดฐานฟอกเงินกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

เป้าหมายของงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

ตามยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) มีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ดังนี้

๑. เป้าหมายการพัฒนาระยะที่ ๑ (๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕))

๑.๑ ตัวชี้วัดเป้าหมาย - ระดับความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชน ไม่เกินร้อยละ ๔๐

๑.๒ ตัวชี้วัดเป้าหมาย - ความพึงพอใจและความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๒. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการรักษาความมั่นคงภายในประเทศ

เป้าหมาย

๑. สถาบันพระมหากษัตริย์มีความมั่นคงปลอดภัย

๒. ประเทศมีความมั่นคงปลอดภัย

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

๑. ถวายความปลอดภัยเป็นไปอย่างสมพระเกียรติ ต้องตามพระราชประสงค์

๒. ประชาชนในพื้นที่ที่มีความสงบสุขและมีความเชื่อมั่นจากการเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของรัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเพิ่มศักยภาพในการบังคับใช้กฎหมาย การอำนวยความสะดวกทางอาญาและการให้บริการประชาชนอย่างเสมอภาคเป็นธรรม

เป้าหมาย

๑. ประชาชนมีความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สิน สังคมมีความสงบเรียบร้อย

๒. ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกทางอาญาและการบริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว เสมอภาคและเป็นธรรม

๓. สนับสนุนขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

๑. ระดับความพึงพอใจและความเชื่อมั่นของผู้เสียหายต่อการปฏิบัติงานของตำรวจเพิ่มขึ้น
๒. ระดับความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชนลดลง
๓. อัตราการเกิดคดีต่อประชากรแสนคน (๑.กลุ่มชีวิต ร่างกาย และเพศ ๒.กลุ่มทรัพย์สิน)
๔. สถิติในการไม่แจ้งความคืบหน้าของการดำเนินคดีต่อผู้เสียหายลดลง
๕. ประชาชนมีช่องทางในการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมของตำรวจเพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมอย่างยั่งยืน
เป้าหมาย

๑. มีการบูรณาการและร่วมมือกันของภาคีเครือข่าย ซึ่งประกอบด้วย ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคม
๒. ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สังคมมีความสงบเรียบร้อย

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

๑. จำนวนภาคีเครือข่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจเพิ่มขึ้น
๒. ระดับความพึงพอใจของภาคีเครือข่ายต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการของตำรวจเพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาองค์กรให้ทันสมัย มุ่งสู่ความเป็นเลิศ

เป้าหมาย

๑. การจัดองค์กรมีความเหมาะสม มีความพร้อมทางด้านทรัพยากรทางการบริหาร และนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. ระบบการบริหารงานบุคคลมีประสิทธิภาพ สามารถขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุผลสัมฤทธิ์
๓. ข้าราชการตำรวจมีความเป็นมืออาชีพ มีความรู้ ทักษะ เชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน
๔. ข้าราชการตำรวจมีความภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ มีความรัก เชื้อมั่น และศรัทธาต่อองค์กรตำรวจ
๕. เป็นองค์กรที่ได้รับการยอมรับในเรื่องความโปร่งใส

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

๑. ชีตสมรรถนะของบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่เพิ่มขึ้น
๒. คุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการตำรวจเพิ่มขึ้น
๓. ระดับความพึงพอใจของข้าราชการตำรวจต่อการบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพิ่มขึ้น
๔. มีทรัพยากรทางการบริหารที่ทันสมัย ครบถ้วนทุกภารกิจและบริหารจัดการองค์กรด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
๕. ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) เพิ่มขึ้น

คำแนะนำในการปฏิบัติ

๑. ในการดำเนินการตามแนวทางการขับเคลื่อนงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ – ๒๕๖๕ นี้ หากหน่วยในสังกัดหน่วยใด พบข้อขัดข้องหรือปัญหาในการปฏิบัติตามแนวทางฯ ดังกล่าว ให้รายงานข้อขัดข้องหรือปัญหานั้น พร้อมแนวทางแก้ไขปัญหาหรือข้อเสนอแนะผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นมายังสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่านกองแผนงานอาชญากรรม สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ) ทราบ เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

๒. หากหน่วยงานในสังกัดหน่วยงานใด คิดค้นโครงการที่เป็นนวัตกรรม ที่มีส่วนช่วยในการพัฒนางานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และได้ผ่านการทดลองใช้มาสำกระยะหนึ่งแล้ว เห็นว่าเป็นประโยชน์ สามารถแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่ได้ หรือสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้ โดยไม่เป็นการเพิ่มภาระงานให้มากขึ้นแล้ว ให้รายงานโครงการดังกล่าว เสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น มายังสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่านกองแผนงานอาชญากรรม สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ) เพื่อนำมาพิจารณาศึกษา วิเคราะห์ ในการพัฒนาแนวทางการขับเคลื่อนงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพต่อไป

๓. ให้ผู้บังคับบัญชาระดับกองบัญชาการและกองบังคับการ หรือผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบกำกับดูแลงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของแต่ละกองบัญชาการและแต่ละกองบังคับการ ให้ความสำคัญกับแนวทางการขับเคลื่อนฯ นี้ โดยให้ควบคุม ติดตาม ตรวจสอบ กำหนดนโยบาย หรือสั่งการ ให้เป็นไปตามแนวทางการขับเคลื่อนฯ นี้ ทั้งการตรวจสอบผลการปฏิบัติโดยตรงจากระบบ POLICE 4.0 หรือการสุ่มตรวจสอบการปฏิบัติในพื้นที่ หากพบปัญหาข้อขัดข้อง ให้รีบแก้ไขและให้คำแนะนำ ไม่ปล่อยให้ผู้ปฏิบัติทำงานแต่เพียงลำพัง การดูแลเอาใจใส่ ความใกล้ชิดและการรักษากระห่างที่เหมาะสม จะนำมาซึ่งความสำเร็จขององค์กรในภาพรวม

อ้างอิง

- ๑.ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยการส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นและองค์กรมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ.๒๕๕๑ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.
- ๒.สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. ๒๕๕๓. **คู่มือการปฏิบัติงานของตำรวจสายตรวจ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจ.
- ๓.ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.
- ๔.สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. ๒๕๕๙. **คู่มือการปฏิบัติมาตรฐานสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจและเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ประสบเหตุ ๒๕๕๙**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจ.
- ๕.กองแผนงานอาชญากรรม. ๒๕๕๙. **การป้องกันอาชญากรรมเชิงรุก โดย ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม**. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ ๒. โรงพิมพ์ตำรวจ.
- ๖.กองบัญชาการตำรวจนครบาล. ๒๕๖๑. **คู่มือการบริหารงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ๔.๐**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ดอกเบี๋ย.
- ๗.สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. ๒๕๖๑. **คู่มือการบริหารงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจ.
- ๘.สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. ๒๕๖๑. **คู่มือการการควบคุมและการจัดสายตรวจ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจ.

๙.สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. ๒๕๖๑. **คู่มือยุทธวิธีตำรวจ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจ.

๑๐.แนวทางการขับเคลื่อนงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.